

Kommunpolitiskt handlingsprogram Uppsala

2026–2030

**miljöpartiet
de gröna**

Innehåll

Grön och rättvis omställning i Uppsala	4
Klimat och energi	5
Klimatbudget, klimatkrav och samverkan	7
Klimatanpassning	7
Energi och drivmedel	8
Natur och miljö	9
Naturområden	10
Sjöar, våtmarker och vattendrag	11
Vatten	11
Skogsbruk	12
Djurliv och jakt	13
Jordbruk	14
Luft	15
Markföroreningar	15
Cirkulär resursanvändning	16
Samhällsplanering	16
Beredskap	17
Nybyggnation	18
Landsbygden och tätorterna	20
Levande stadsliv	21
Grönska, träd och parker	21
Stadsodling	23
Hyresrätter	23
Kommunens fastigheter	25
Trafik	25
Kollektivtrafik	26
Cykel- och gångtrafik	27
Bil- och lastbilstrafik	28
Skolvägar och vägar till fritidsanläggningar	29
Skola och förskola	30
Förskola	30
Grundskola	32
Fritidshem/Fritidsklubb	33
Gymnasieskola	33
Likvärdig skola	35
Hållbarhet och demokrati	36
Hälsa i skolan	36
Jobb och företagande	38

Det lokala näringslivet	38
Socialt företagande	39
Fler vägar in på arbetsmarknaden	39
Kommunen som arbetsgivare	40
Trygghet	41
Brottsbekämpning	42
Våld i nära relationer	43
Föräldrastöd	43
Hedersvåld	43
Hälsa	44
Kultur, fritid och idrott	45
Konst och kultur	46
Barn och ungas fritid	47
Idrott	48
Jämställdhet	49
Äldre och funktionsrätt	49
Funktionsrätt	51
Arbetsförhållanden i äldreomsorgen	51
Vård, omsorg och social hälsa	51
Myndighet	52
Demokrati och tillgänglighet	53
Bostad, sysselsättning och meningsfull verksamhet	53
Kultur, fritid och fysisk aktivitet	54
Hbtqi	54
Integration	55
Demokrati	56
Kommunens ekonomi	58

Grön och rättvis omställning i Uppsala

Vi gröna är en del av en global rörelse som kämpar för en värld där alla kan leva goda liv, både idag och imorgon.

Vi driver en politik där vi lever inom naturens ramar, med insikt om vårt djupa beroende av varandra som människor och med förankring i forskning och vetenskap. Vi vill vara en röst för alla som inte kan göra sina röster hörda. Denna gränslösa solidaritet kan uttryckas trefaldigt:

- solidaritet med djur, natur och det ekologiska systemet
- solidaritet med kommande generationer
- solidaritet med världens alla människor

Vi kämpar för ett samhälle i balans, där människor är fria att välja sina egna liv utan att försämra för någon annan. Vi vet att det inte är hållbart att använda naturresurser så som vi gör idag och att klimatkrisen är det största hotet mot alla människors frihet och överlevnad.

Vi gröna ser stora samhällsutmaningar: hotet mot klimatet och miljön, de växande sociala orättvisorna, hoten mot demokrati och mänskliga rättigheter. Alla världens länder har lovat att leva upp till de globala målen i Agenda 2030 och för att klara av dem måste omställningstakten öka. Vi måste ställa om till en hållbar värld. Våra prioriteringar inför nästa mandatperiod, som uttrycks i detta handlingsprogram för Uppsala kommun, ska möta dessa globala utmaningar på det lokala planet.

Vi har länge vetat om klimatförändringarna och effekterna blir allt tydligare. Uppvärmningen av planeten måste hejdas innan vi når den punkt där det inte längre är möjligt. Parallellt med det måste vi hantera konsekvenserna av människans hänsynslösa exploatering av djur och natur; den sjätte massutrotningen av arter pågår för fullt. Vi i Uppsala behöver ta vårt ansvar och åstadkomma en snabb förändring för att skapa en hållbar kommun.

Grön omställning är rättvis omställning och när vi ställer om till ett ekologiskt hållbart samhälle ska också livet bli bättre. Idag växer klassklyftorna i Sverige snabbt och de som redan har det tufft halkar efter. Vi ser det bland pensionärer som efter ett långt och slitsamt arbetsliv med låg lön knappt klarar av att betala hyran. Vi ser det bland kvinnor i låglöneyrken som får vända på varje krona och vi ser det bland sjuka och arbetslösa. Fattigdomen drabbar inte minst barnen. Med ojämlikheten och segregationen kommer kriminalitet, våld och ohälsa. Tillgången

till en god utbildning är inte heller jämlik. Vi behöver göra stora förändringar för att bygga ett rättvist samhälle.

Vi måste med kraft försvara vår demokrati. I Europa och världen får de auktoritära och antidemokratiska ledarna allt större inflytande. Nationalism, rasism, homofobi och kvinnohat breder ut sig. Kampen för mänskliga rättigheter, solidaritet, demokrati och frihet behöver föras gång på gång och vi står i frontlinjen.

Politik gör skillnad och politik kräver vilja. När vi står upp för gröna värderingar och våra solidariteter tar vi ständigt steg mot ett bättre samhälle. Där präglas beslut av respekt för varandra och för naturen i stället för av vinstjakt och den egna plånboken. Där är mångfald är en styrka bland både människor och arter och där tror vi på allas förmåga att bidra och att växa. I vårt politiska arbete vill vi samverka med och stödja det arbete och engagemang som utförs av folkrörelser, studieförbund, anhörigföreningar och andra ideella organisationer

Vi fick förtroendet att vara med och styra Uppsala den gångna mandatperioden och vi är stolta över vad vi åstadkommit. Men vi har mycket kvar att göra. Välkommen på vägen till en bättre morgondag!

Klimat och energi

Klimatförändringarna är inte en avlägsen framtidsfråga. Det är en verklighet här och nu. I Sverige och Uppsala märks effekterna tydligt: värmeböljor har blivit vanligare och mer långvariga, vintrarna har blivit kortare och mildare, vegetationsperioden längre, och perioder med torra varvas med intensiva regn. Dessa förändringar påverkar matproduktion, vattenförsörjning, ekosystem, infrastruktur och folkhälsa. Barn och äldre, personer med funktionsnedsättning och de med sämre ekonomiska förutsättningar är grupper som löper risk att drabbas hårdast.

Världen och Sverige är ännu långt ifrån att nå de utsläppsminskningar som enligt vetenskapen krävs för att hålla oss inom Parisavtalets 1,5-gradersmål.

Vi vill att Uppsala ska leda klimatomställningen. För att nå målet om att Uppsala ska vara klimatneutralt 2030 och klimatpositivt 2050 behöver vi öka takten i omställningen. Utsläppen av växthusgaser för Uppsala som kommungeografiskt område måste därför minska med 18-22 procent per år från och med 2025. Kunskap och förutsättningar att möta klimatutmaningarna och vara en föregångare finns i Uppsala. För att fatta välgrundade beslut krävs verktyg som synliggör klimatpåverkan och säkerställer att varje beslut styrs i en hållbar riktning. Klimatpåverkan från konsumtion och investeringar utanför kommunens

gränser måste också räknas in. Det är en fråga om globalt ansvar och rättvisa. Miljöpartiet vill se högre krav och incitament i kommunens upphandlingar för mer resurseffektivitet, ökad livslängd och ökat återbruk. Kommunen ska även genomföra informationsinsatser för att främja engagemang bland kommuninvånarna kring minskade utsläpp från sådant som långväga resor och konsumtion.

Kommunens klimatbudget är ett centralt styrverktyg. Den samlar prioriterade klimatåtgärder med finansieringsbehov kopplade till genomförande, och visar det utsläppsutrymme och den takt på utsläppsminskningar som hela kommunen behöver hålla för att nå klimatmålen. Den ska fungera som en sammanhållen kompass och se till att varje steg vi tar och varje beslut vi fattar leder mot minskade utsläpp och ökad resiliens.

Alla investeringar ska klimatsäkras så att de främjar minskade utsläpp och stödjer omställningen mot ett fossilfritt samhälle. Kommunen ska fortsätta leda utvecklingen av klimatpositiva stadsdelar, som binder eller reducerar mer växthusgaser än de själva orsakar. Dessa stadsdelar kan användas för att visa vägen mot en hållbar framtid.

Uppsala ska vara en ledande kraft i energiomställningen genom ett brett och målinriktat arbete. Vi vill öka energiproduktionen lokalt i kommunen, både för att kunna avlasta elnätet och driva på omställningen till förnyelsebara energikällor. Kommunen ska skapa tydliga incitament för minskad energianvändning, såväl i egna verksamheter som för invånare och företag. Kapaciteten i elnätet i Uppsala kommun behöver stärkas genom en bred palett av åtgärder. Elnätet ska användas mer effektivt genom energibesparingsåtgärder, kapade effekttoppar och satsningar på energilagring.

Den verkliga kraften i omställningen ligger i människors och företags engagemang. Vi vill stärka förutsättningarna för medborgarinitiativ som en viktig del i kommunens klimatarbete. Vi vill också utveckla en politik som underlättar för människor att delta i omställningen. Ökad samverkan med aktörer som Uppsala klimatprotokoll, universiteten, Cykelrådet och många andra aktörer är avgörande. Det främjar bättre förankring, stärker förutsättningarna för ett brett klimatarbete i hela kommunen och kan möjliggöra systemvinster som enskilda aktörer inte kan uppnå på egen hand.

Om vi agerar nu kan Uppsala bli en stad där gröna tak av trädkronor kyler ner stadskärnan och där översvämningsbara parker skyddar mot extremväder. Vi kan gynna hållbara transporter och klimatsmart konsumtion. Vi kan få en stad som inte bara står stark i ett förändrat klimat, utan visar vägen mot en hållbar framtid.

Klimatbudget, klimatkrav och samverkan

Miljöpartiet vill:

- Öka takten i klimatomställningen. Vi ska nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.
- Stärka och utveckla arbetet med Uppsalas klimatbudget som en tydlig grund för prioriteringar, vägval och beslutsfattande inom kommunen.
- Klimatsäkra och klimatberäkna alla större investeringar som görs av kommunen för att följa Uppsala kommuns klimatmål.
- Stärka och utveckla kommunens upphandlingar och inköpssystem för att systematiskt minska klimatutsläppen. Vi ska både ha höga klimatkrav i förfrågningsunderlagen och samtidigt möjligheter för premiering av leverantören som vill gå ett steg längre och minska utsläppen ytterligare.
- Stärka kommunens tillsynsarbete enligt miljöbalken genom tydligare klimatkrav och uppföljning av utsläpp och energianvändning. Det ska löna sig att minska sina utsläpp.
- Verka för införandet av ny teknik för infångning och lagring av koldioxid eller användning av koldioxid som råvara, exempelvis genom att fånga in koldioxidutsläppen vid värmeverket i Uppsala.
- Främja och fördjupa samarbetet med relevanta aktörer genom att ge kommunen uppdrag att ta en framträdande roll för ökad samordning och större systemvinster i klimatarbetet i hela kommunen.
- Utveckla Uppsala klimatprotokoll, exempelvis genom att även mindre företag och föreningar får goda möjligheter att delta.
- För att minska klimatpåverkan behöver ökad cirkularitet utvecklas och drivas inom ramen för kommunens arbete.

Klimatanpassning

Uppsala kommun ska stärka och utveckla arbetet med klimatanpassning och målet om ett klimatanpassat Uppsala 2040 ska konkretiseras. Vi ska använda oss av tydliga verktyg som ger effekt och lokal kunskap för att öka kommunens motståndskraft mot konsekvenserna av klimatförändringar, både i centralorten och på landsbygden. Kommunen ska också tillsammans med andra berörda kommuner och markägare ta fram konkreta åtgärder för klimatanpassning för hela Fyrisåns avrinningsområde. Klimatanpassningsarbetet ska ta tydlig hänsyn

till utsatta grupper som kan komma att drabbas extra hårt av klimatförändringarna.

Miljöpartiet vill:

- Stärka det systematiska arbetet med att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat med konkreta mål fram till 2040 och efter.
- Utveckla och fördjupa arbetet med att mäta och följa upp kommunens klimatanpassningsarbete
- Ta fram åtgärder som gör hela Fyrisåns område mer motståndskraftigt mot extremväder, översvämningar och andra klimatpåverkande risker.
- Klimatsäkra alla kommunens verksamheter genom bland annat mer grönska. Inga förskolor, skolor eller vård- och omsorgsboenden ska vara utsatta för klimatrisker i form av exempelvis extremvärme.

Energi och drivmedel

Kommunen ska ta en aktiv roll i arbetet med att bygga ut förnybar elproduktion och utveckla smarta elnät som balanserar energianvändningen effektivt. Arbetet med energilagring ska intensifieras för att säkra tillgången till energi dygnet runt och året om. För att lantbruket ska kunna bli självförsörjande på drivmedel och komma bort från fossilberoendet ska biogasproduktionen i kommunen stärkas.

Miljöpartiet vill:

- Driva på utvecklingen mot framtidens hållbara energisystem genom mer förnybar el och smarta elnät. Alla kommunala byggnader som har förutsättningar ska ha solpaneler.
- Öka energieffektiviseringen i kommunens egna och inhyrda fastigheter. Kommunen ska leda vägen med tydliga incitament för minskad energianvändning.
- Satsa mer på energilagring för att göra energisystemet mer flexibelt och hållbart.
- Stärka biogasproduktionen i kommunen.
- Inrätta ett kommunalt elbolag och ta fram en vindkraftsplan för kommunen.

- Fortsätta arbetet med att i högre grad möjliggöra för fastighetsägare att förse sina fastigheter med solpaneler.

Natur och miljö

Uppsala står inför flera allvarliga miljöutmaningar som påverkar både människors hälsa och kommunens hållbarhet. Grundvattennivåerna har varit lägre än normalt i flera orter i kommunen under vår och sommar, särskilt efter torra perioder, vilket påverkar tillgången till dricksvatten. Luftkvaliteten i Uppsala har förbättrats över tid, men utmaningar kvarstår. Det gäller särskilt skadliga utsläpp av kväveoxider från trafiken i stadskärnan. Halterna har minskat i takt med att fler väljer kollektivtrafik, cykel och renare motorfordon. Men de behöver sjunka ännu mer, särskilt på vissa utsatta gator. Utöver satsningar på kollektivtrafik och cykelinfrastruktur behöver vi ta tag i utmaningen med att minska bilberoendet.

Uppsala kommun har problem med övergödning i sina vattendrag. För mycket kväve och fosfor tillförs våra sjöar och åar. I Uppsala kommer dessa näringsämnen främst från jordbruk, dagvatten och avloppsutsläpp. De är ett stort miljöproblem i vattendragen, men kan också vara en resurs om vi istället tar dem tillvara. Att använda cirkulära system för näringstillförsel för jordbruket och därmed också för vår lokala beredskap, är därför av mycket stor vikt. Genom att återvinna värdefulla näringsämnen från avloppsvattnet kan vi minska behovet av konstgödsel.

Förekomsten av PFAS, de långlivade kemikalier som har upptäckts i mark, grundvatten och vissa ytvattentäkter i och omkring vår kommun är ett stort problem och kräver fortsatt arbete. Ämnena bryts inte ner naturligt och förgiftar både ekosystem och dricksvattenkvalitet permanent. Därför är både sanering och förebyggande arbete viktiga prioriteringar.

I ett globalt perspektiv är Uppsala en kommun med en ohållbart hög konsumtion och resursanvändning. Även om återvinningen har förbättrats är avfallsmängderna stora. Mer effektiva system för att minska till exempel plastanvändning och främja cirkulära flöden är nödvändigt. För att möta dessa utmaningar behöver Uppsala fortsätta utveckla hållbara lösningar som minskar miljöpåverkan och stärker stadens motståndskraft inför framtiden.

Framtidens Uppsala är en stad med ren luft och friskt vatten, där vi vårdar naturen med respekt för kommande generationer och som hushåller smart med våra resurser. Vår vision är att alla, oavsett ålder eller funktionsförmåga, ska kunna ta del av Uppsalas natur. Naturen bidrar till fysisk och psykisk hälsa, fungerar som en plats för rekreation och ger värdefulla ekosystemtjänster. Tillgången till natur ska öka i bostadsområden där den är begränsad idag.

Därför behövs välskötta och tillgängliga naturområden med rik biologisk mångfald. Skötsel och planering ska bidra till klimatanpassning, förbättrad vattenhushållning och att gynna lokala arter. Ängsmarker i våra naturområden behöver i högre grad skötas genom regelbunden hävd för att bevara den biologiska mångfalden och de kulturhistoriska värdena. Det ska vara enkelt att nå naturen till fots, med cykel eller kollektivtrafik och information om de områden som finns att tillgå ska utvecklas.

Naturområden

Vi vill skydda mer av Uppsalas natur. Särskilt ska den tätortsnära naturen skyddas, så att parker, skogsdungar och grönområden bevaras som platser för lek, vila, rekreation och biologisk mångfald. Naturen ska vara tillgänglig för alla och skyddad mot exploatering. Oavsett om man vandrar, cyklar eller ägnar sig åt någon annan aktivitet ska man känna sig välkommen. Stigar och liknande ska utformas så att alla känner sig trygga. Uppsalas naturområden ska bevaras och utvecklas för kommande generationer.

Miljöpartiet vill:

- Öka budgeten för skötsel, utveckling och tillgängliggörande av kommunens naturområden.
- Inrätta fler naturreservat, även nära bebyggda områden. Exempelvis ska Råby park, Herrhagsskogen-Svinskinsskogen, Adolfsbergsskogen, Vedyxaskogen och delar av Örlösan, området som knyter ihop Hågadalen/Nåsten med Hammarskog utredas som möjliga reservat.
- Öka den totala arealen skyddad natur och skapa biotopskyddsområden.
- Utöka skyddade områden kring Stordammen och förstärka buffertzonen mot närliggande naturreservat för att bevara biologisk mångfald.
- Verka för fler ängsmarker genom att röja igenvuxna områden och omvandla lämpliga gräsytor.
- Anlägga och tillgänglighetsanpassa fler vandringsleder och stigar för att underlätta promenader för alla, öka trivseln och inspirera familjeaktiviteter och tidig naturkontakt. Det kan innefatta exempelvis fler bänkar och rastplatser.
- Erbjuda möjligheten att låna eller hyra utrustning samt köpa lättare förtäring vid populära besöksmål för att göra naturen mer tillgänglig och attraktiv.
- Skärpa skötselplaner och naturreservatsföreskrifter och öka tillsynen.

Sjöar, våtmarker och vattendrag

Precis som staden behöver gröna stråk där naturen får ta plats, behövs det också blåa stråk där vattnet och dess djur- och växtliv får utrymme. Blåa miljöer stärker den biologiska mångfalden, ger insekter och djur möjlighet att röra sig fritt genom den bebyggda miljön och skapar en trivsamt stad. Att återställa tidigare utdikade våtmarker är en viktig åtgärd för både klimat och miljö. Rätt hanterade har våtmarker potential att binda växthusgaser och ge stora vinster för biologisk mångfald.

Miljöpartiet vill:

- Utveckla befintliga badplatser och anlägga fler nya badplatser både i Uppsala och på landsbygden. Skarholmen och strandpromenaden i Vårdsätra ska utvecklas för att öka tillgången till vattnet i Ekoln och vi vill även bygga ett kallbadhus.
- Göra Fyrisån badbar, särskilt i centrala Uppsala. Åtgärder för att rena ån från fosfor ska vara genomförda senast 2030 och en plan för att åtgärda kemiska föroreningar ska tas fram och genomföras.
- Anlägga och återställa våtmarker för att förbättra biologisk mångfald, vattenrening och skydd mot översvämningar.
- Stärka efterlevnaden av strandskyddet vid både nybyggnation och i redan bebyggda områden, bland annat genom att öka tillsynen.
- Utredda möjligheten att återväta mulljordar för att öka funktionen som kolsänka och förbättra markens ekosystemtjänster.
- Restaurera Nedre föret vid Sunnersta herrgård för att återställa naturvärden och skapa en attraktiv plats för rekreation och naturupplevelser.
- Uppmuntra ett hållbart båtliv genom ökad information om avfallshantering, stärkt tillsyn i kommunens småbåtshamnar och bättre skydd av känsliga vattenmiljöer.

Vatten

Vi vill höja vattenkvaliteten i vattendrag, sjöar och grundvatten i hela kommunen genom att minska utsläpp av näringsämnen och miljögifter, förbättra dagvattenhanteringen, restaurera våtmarker och stärka skyddet av dricksvattentäkter. De låga grundvattennivåerna i delar av kommunen kommer att bli ett växande problem om klimatförändringarna fortskrider. Krympande grundvattennivåer inför sommarsäsongen i kombination med hög förbrukning

leder allt oftare till vattenbrist. Hushållningen med vatten, särskilt sommartid, är mycket viktig.

Miljöpartiet vill:

- Bygga ut det kommunala vatten- och avloppsnätet till fler områden och hjälpa hushåll med enskilda avlopp att förbättra reningen.
- Rena avloppsvattnet och ta tillvara kväve och fosfor för att användas som gödsel i ett cirkulärt kretslopp genom exempelvis ökad rening av slam.
- Samverka med markägare längs med våra vattendrag för att minska näringsföroreningarna, till exempel genom gårdsvisa vattenplaner och våtmarker.
- Stärka arbetet med att ta hand om dagvattnet redan vid källan, så att regnvatten renas innan det når vattendrag och sjöar.
- Satsa stort på kunskapsbyggande, kartläggning, sanering, utredning och ansvarsutkrävande för utsläpp av PFAS och andra långlivade miljögifter.
- Införa en vattentaxa som bättre motsvarar den faktiska vattenförbrukningen. Vi vill att sparsam vattenanvändning ska löna sig.
- Kartlägga källor till miljögifter i Fyrisån och ta fram åtgärder för att minska utsläpp och spridning i hela avrinningsområdet.
- Förstärka tillsynen av enskilda vatten- och avloppsanläggningar för att bättre skydda grundvatten och vattendrag.
- Använda regnvatten smartare. Genom att till exempel samla upp vatten från tak på kommunala byggnader kan vi bevattna parker och grönområden utan att belasta dricksvattnet.

Skogsbruk

Uppsalas skogar ska brukas hållbart. Kommunen har kommit långt i arbetet med hyggesfritt skogsbruk i sina egna skogar, men vi har också höga förväntningar på andra skogsägare i kommunen.

För att få ner koldioxidhalterna snabbt ska skogens roll som kolsänka bedömas med en kort tidshorisont. Det innebär att avverkningsstakten måste minska. Skogen ska kunna brukas, men inte till priset av förlorad biologisk mångfald, klimatförändringar och förlust av trivsel och naturupplevelse för oss människor.

Genom vår skogspolitik säkrar vi skogens roll som kolsänka, rekreativmiljö och bärare av hög biodiversitet. Med vårt starka fokus på mångfald förbättrar vi de

skogliga ekosystemens motståndskraft i ett förändrat klimat och mildrar följdverkningarna för samhället.

Vi vill skydda betydligt mer skog. Vi vill att kommunen aktivt ska arbeta för att skog med höga naturvärden skyddas även där någon annan än kommunen äger marken. Här blir stärkt samverkan och överenskommelser mellan kommunen och stora och små markägare viktigt.

Kommunens eget skogsinnehav ska skötas väl. Vi vill att skogarna ska ha hög biologisk mångfald, men också vara framkomliga, tillgängliga och trygga för att öka uppsalabornas tillgång till naturen. Kommunen ska ha en tydlig strategi för hur lämpliga avvägningar görs mellan dessa mål.

Miljöpartiet vill:

- Att kommunens egna skogar ska brukas med hyggesfria, naturnära metoder.
- Förbättra samverkan mellan kommunen, privata skogsägare och andra aktörer för att skapa ett hållbart skogsbruk i hela kommunen och skydda mer skog.
- Föra dialog med skogsägare kring möjligheten att tillåta tidvis översvämning för att skydda jordbruksmarken i kommunen och förhindra näringsläckage till våra vattendrag.

Djurliv och jakt

Rovdjuren är en viktig del av ekosystemet. Kommunen ska bidra till att bevara livskraftiga rovdjursstammar. Vi vill att Uppsala kommun ska arbeta aktivt för att de ansvarsarter som finns i kommunen har förutsättningar för att etablera sig i nya områden. Genom att samarbeta med lokala jägare som känner marken, flockarna och rörelsemönstren, kan vi minska de skador som vildsvin orsakar i skog och jordbruk.

Invasiva arter hotar våra naturliga ekosystem och den biologiska mångfalden. Genom att aktivt bekämpa spridningen kan vi bevara Uppsalas natur bättre, eftersom inhemska växter och djur inte behöver utsättas för konkurrens från arter som inte naturligt hör hemma här.

Miljöpartiet vill:

- Stärka arbetet med att skydda enskilda arter, till exempel genom att sätta upp fler fågel-, insekt- och fladdermusholkar.
- Stärka kompetensen om artskyddsfrågor i kommunens organisation

- Stärka förutsättningarna för ökad vildsvinsjakt för att minska konflikter med jordbruk och trafik samt skydda andra arter.
- Verka för att vildsvinskött serveras i kommunala verksamheter som skolor och äldreboenden.
- Verka för att licensjakt på stora rovdjur stoppas för att vi ska kunna bevara livskraftiga populationer på lång sikt.
- Anlägga nya lekvatten för groddjur, bygga grodtunnlar, grodhotell och faunapassager, till exempel gångar vid Eriksberg, Flogsta och Sunnersta.
- Utveckla arbetet med att begränsa förekomsten av eller helt utrota invasiva arter och ta fram tydliga mål för detta.
- Uppmuntra medborgardeltagande i att rapportera och motverka invasiva arter i kommunens offentliga rum och naturområden.

Jordbruk

Uppsala ska ha ett jordbruk som både är livskraftigt och ekologiskt hållbart. Lantbrukarna ska kunna driva lönsamma och långsiktiga verksamheter med god hänsyn till mark, vatten och biologisk mångfald. Genom att stödja ekologiska odlingsmetoder, lokal matproduktion och klimatanpassade jordbruksstrategier vill vi säkerställa att jordbruket kan bidra till både matförsörjning och en levande landsbygd. Kommunens viktigaste redskap för att främja hållbara jordbruk är genom sin upphandlingsprocess. Miljöpartiets mål är att stärka kommunens hållbarhetskrav på livsmedel, exempelvis vad gäller ekologisk mat. Vårt långsiktiga mål är att 100 procent av maten kommunen köper ska vara ekologisk. Vi vill också säkra att kommunens riktlinjer för att värna jordbruksmark ska följas i all översiktsplanering.

Miljöpartiet vill:

- Verka för att enbart ekologisk odling och odling som främjar biologisk mångfald tillåts på kommunägd mark, exempelvis genom att ställa krav på arrendatorer.
- Stoppa nybyggnation på jordbruksmark för att främja Uppsalas livsmedelsförsörjning och öppna landskap.
- Ställa om Jälla lantbruksskola till ekologisk produktion så att framtidens lantbrukare utbildas med höga miljöambitioner och hållbara metoder.
- Ställa höga hållbarhetskrav vid upphandlingar. Kommunens inköp av livsmedel ska vara hållbara ur ett helhetsperspektiv, exempelvis avseende

ekologisk produktion, närproduktion och klimatpåverkan. Matsvinnet i kommunens verksamheter ska minska.

- Leda utvecklingen mot ett hållbart jordbruk i Sverige i nära samverkan med SLU, Uppsala universitet och det lokala näringslivet.
- Stärka den lokala livsmedelsproduktionen genom att ta fram en odlingsstrategi för Uppsala och öka tillgången till lokal och ekologisk mat som en del av arbetet för ökad självförsörjning.

Luft

För att alla uppsalabor ska tillgång till ren luft måste föroreningarna minska och kraven skärpas. Uppsala ska inte bara följa EU:s bindande miljö kvalitetsnorm för luft, utan också leva upp till det nationella miljömålet om frisk luft och även WHO:s riktvärden för vad som är säkert för hälsan. Minskade luftföroreningar leder till längre livslängd och bättre livskvalitet och bidrar till arbetet för klimatneutralitet.

Miljöpartiet vill:

- Växla upp arbetet för ren luft och genomföra de åtgärder som krävs för att leva upp till WHO:s riktvärden.
- Utveckla mätningen av luftkvalitet genom fler mätpunkter, exempelvis i områden där karteringar har påvisat höga halter av föroreningar och vid vägar med mycket motortrafik.
- Prioritera satsningar på ren luft där barn och unga vistas, till exempel vid förskolor, skolgårdar och skolvägar.
- Använda styrmedel som dubbdäcksförbud, skärpta miljözoner och trängselskatt för att säkra en hälsosam luft i centrala Uppsala.
- Öka vegetationen kring de mest trafikerade gatorna och skapa luftcirkulation.
- Ge Uppsalas invånare tydlig information om luftkvaliteten dagligen.

Markföroreningar

Miljöpartiet vill:

- Stärka kontrollen och tillsynen av förorenad mark och ställa högre krav på att sanering genomförs.
- Utredda och ställa krav på åtgärder för de mest förorenade områdena i

kommunen (riskklass 1 och 2)

- Växla upp arbetet inom kommunens egna verksamheter med att stoppa utsläpp av näringsämnen och gifter från mark, åkrar och enskilda avlopp.

Cirkulär resursanvändning

Miljöpartiet vill:

- Ta fram en handlingsplan för cirkulärt byggande med utgångspunkt dels i verksamheter inom innovationsprojektet Uppsidan, dels i framgångsrika exempel på andra platser i Sverige och utomlands.
- Minska förbränningen av plast och användningen av plastprodukter gjorda av fossil råvara. Senast 2030 ska Uppsala kommuns förbrukningsvaror med plastinnehåll innehålla enbart återvunnen eller förnybar plast.
- Införa en viktbaserad avfallstaxa för restavfall för att det ska löna sig mer att källsortera.
- Utöka möjligheter för källsortering på offentliga platser där många människor vistas, såsom parker och torg.
- Säkerställa enkel tillgång till återvinningsmöjligheter genom exempelvis fortsatt utbyggnad av fastighetsnära insamling och test av multihubbar för att kombinera återvinningsmöjligheter med annan service.
- Separera avloppsvatten vid källan så att näringsämnen hålls rena och kan användas till livsmedelsförsörjning.
- Ställa krav på att alla kommunala verksamheter ska återbruka bland annat möbler och andra inventarier, exempelvis genom Plocket.
- Ställa skarpare krav på cirkulär resursanvändning vid upphandlingar, exempelvis vid bygg- och rivningsentreprenader.
- Utveckla samarbetet med vänstaden Lviv i Ukraina till att omfatta utbyte om miljömarkföroreningar.

Samhällsplanering

Uppsala växer och står inför utmaningar när det gäller bostäder och livsmiljö. Bostadslöshet, trångboddhet och segregerade bostadsområden innebär ojämlika livsvillkor. Kvinnor och unga är grupper som upplever otrygghet i det offentliga rummet. Biltrafiken tar för mycket plats och orsakar buller, sämre luftkvalitet och en mindre trivsamt stadsmiljö. Tillgången till gröna och trygga platser är ojämnt

fördelad mellan olika områden.

Miljöpartiet vill att Uppsala utvecklas med människor och natur i centrum. När fler bostäder byggs och renoveras är social hållbarhet ett viktigt mål. Vi vill ha blandade bostadsområden med olika upplåtelseformer, storlekar och prisnivåer, så att människor med olika bakgrund och livssituationer kan bo i samma område.

Offentliga miljöer ska vara till för alla. Det ska finnas gott om trevliga och trygga platser med tillgång till bänkar, grönska och rena toaletter. Kulturhistoriskt värdefulla byggnader ska bevaras och tillgängliggöras för så många som möjligt.

För att skapa förutsättningar för stadsliv ska verksamhetslokaler planeras in i bottenplan i nya områden. Sådana lokaler kan fyllas med service, föreningsliv, butiker eller restauranger och är viktiga för att skapa ett levande och attraktivt område. Det skapar också en trevligare stad, där "ögon på gatan" ger en mänsklig miljö som är trygg också för barnen.

Allt byggande ska följa kommunens färdplan för hållbart byggande, som har tagits fram i samarbete med Uppsala klimatprotokoll för att minska klimatutsläppen från byggsektorn. När kommunen växer är det viktigt att skydda natur- och grönområden, dels för naturvärdena och för att stärka kommunens resiliens, men också för människors välbefinnande. Kommunens riktlinjer för naturhänsyn och ekologisk kompensation ska tillämpas i alla samhällsbyggnadsprojekt. Den hjälper oss att bevara och stärka den biologiska mångfalden när kommunen exploaterar mark.

Det är väl belagt att tillgång till grönska och natur har en positiv inverkan på människors välbefinnande och hälsa och på städernas attraktivitet. Tillgången till parker, träd, rekreationsytor och natur ska betraktas som samhällsservice precis som handel, skolor och kollektivtrafik. Det är också anledning till att fler naturreservat ska bildas.

Nya områden och byggnader ska vara estetiskt tilltalande och främja en god livsmiljö genom att följa kommunens arkitekturpolicy. Vi vill även att konceptet 15-minutersstaden ska vara en viktig utgångspunkt när stadsdelar planeras och utvecklas. Det innebär att all viktig service, såsom jobb, affärer, skola och fritidsaktiviteter, ska finnas tillgänglig inom 15 minuters gång- eller cykelavstånd från hemmet.

Vi vill att Uppsala ska växa med omtanke. En hållbar, klok och framtidsinriktad samhällsplanering förenar ekologisk, social och kulturell hållbarhet.

Beredskap

Uppsala kommun behöver vara väl rustad inför oväntade händelser som kris eller

krig. Vi har en orolig omvärld och klimatförändringar som ökar risken för både extremväder och naturkatastrofer. Krisberedskapen i kommunen ska utvecklas i samverkan med myndigheter och civilsamhälle.

Att öka graden av självförsörjning av livsmedel i kommunen är en viktig prioritering, även i fredstid. Uppsala kommun behöver därför värna ytterligare om lokala och hållbara livsmedelsproducenter, det är bra både för klimatet och vår beredskap. Kommunens ansvar för dricksvattenförsörjning är också av högsta vikt.

Dagens krigföring sker i hög grad via påverkanskampanjer och cyberangrepp, både från inhemska och utländska aktörer. För att öka vår motståndskraft och skydda kommunens invånare och de som jobbar inom kommunens verksamhet, behöver vi förbättra säkerheten i de system kommunen använder.

Vi behöver se till att den infrastruktur som finns idag och som byggs nytt är anpassade för klimatförändringarna och därför investera mer i klimatanpassning för infrastruktur.

Miljöpartiet vill:

- Stärka den kommunala krisberedskapen
- Gynna lokala livsmedelsproducenter i all upphandling
- Stärka IT-säkerheten i alla kommunens verksamheter
- Satsa mer på klimatanpassningar för infrastruktur

Nybyggnation

Byggsektorn står för mer än tjugo procent av utsläppen av växthusgaser i Sverige. Att bygga nytt kräver mycket energi och naturresurser. Vi behöver skärpa kraven vid nybyggnation och utnyttja befintliga hus och material bättre. Att återanvända och bygga om är ofta bättre än att riva och bygga nytt. En utgångspunkt ska vara att försöka anpassa befintliga byggnader till nya verksamheter eftersom det sparar på miljön och i de flesta projekt även pengar.

All nybyggnation ska ske med höga hållbarhets- och energikrav och stor hänsyn till natur och djurliv. Husen som byggs idag ska stå i många år. Genom att förtäta varsamt kan vi både spara på naturen, få mer plats till parker och lättare skapa en trygg och levande stadsmiljö. Det omfattande projektet Sydöstra staden ska resultera i en hållbar trädgårdsstad präglad av grönska och med god tillgång till både natur och kollektivtrafik.

Det finns stor potential i energieffektivisering. Vi vill se ett ambitiöst arbete i kommunen med energieffektiva lösningar vid nybyggnation.

Miljöpartiet vill:

- Planera nya stadsdelar i Uppsala som klimatpositiva och med stor hänsyn till natur och djurliv. Det gäller både kommunens egna projekt och projekt som genomförs med markanvisning.
- Prioritera att bygga på mark som redan är bebyggd och förtäta, särskilt längs kollektivtrafikstråken, i stället för att exploatera ny mark. Befintliga verksamhetsområden ska förtätas för att öppna upp för fler företag utan att ny mark behöver exploateras.
- Verka för att nya byggnader är lågenergihus och netto klimatneutrala.
- Planera stadsdelar enligt principen om 15-minutersstaden.
- Sätta stopp för fler externa köpcentra.
- Vid planläggning och bygglov, ställa tydliga krav på markägare och fastighetsägare att förse byggnader med solceller, att skapa plats för odling samt att avsätta stort utrymme för gröna ytor.
- Prioritera att all nybyggnation sker med återbrukade, hållbara eller återvunna material.
- Stärka kommunens plan- och byggprocess för att minska klimatrelaterade risker.
- Utveckla arbetet med att analysera och minska klimatpåverkan i detaljplaner och ställa högre krav på kompensationsåtgärder.
- Ge arkitekturpolicyn, inklusive den offentliga konsten, en mer framträdande roll i planering, gestaltning och byggprocesser.
- Verka för byggemskaper i samband med planärenden och bygglov.
- Underlätta gemensamma platser och delade funktioner i kvarter och bostadsområden, såsom verkstäder, förråd och möteslokaler.
- Alla ska ha råd att bo i Uppsala. Boendekostnaderna ska hållas nere genom att ställa krav på rimliga hyror och priser vid nybyggnation. Uppsala ska även byggas på ett socialt hållbart sätt utan arbetslivskriminalitet. För att säkerställa detta vill vi även sätta höga krav vad gäller upphandling av byggbolag.

- Större stadsutvecklingsprojekt i Uppsala ska bidra till lokal ekonomisk hållbarhet. Kommunen ska därför ställa krav på att större projekt kombinerar lokalt företagande, praktikplatser och områdebaserad rekrytering. På så sätt skapas arbetstillfällen, minskad segregation och starkare lokalsamhällen i samband med den fysiska utvecklingen.

Landsbygden och tätorterna

Uppsala kommun har flest invånare på landsbygden i hela Sverige och är därmed landets största landsbygdskommun. Det är en tillgång som vi ska ta tillvara på och utveckla. Landsbygden är avgörande för både kommunens livskraft och omställningen till ett hållbart samhälle.

Vi vill att det ska vara enkelt att bo, arbeta, studera och leva ett aktivt liv på landsbygden. Mötesplatser och träffpunkter ska utvecklas med bättre service och fler funktioner tillgängliga på samma plats. För att människor ska kunna driva företag, studera och arbeta på distans på samma villkor som i staden, behöver infrastruktur och digital tillgång stärkas. Tillgången till kultur och fritidsaktiviteter ska öka. Vi vill värna grönområden och naturmiljöer även i landsbygdsnära samhällen, och det ska vara tydligt vilka områden som inte ska bebyggas.

Det är viktigt att stärka den lokala demokratin och delaktigheten, med fler och enklare vägar för invånare att kunna påverka beslut som rör deras närområde. Vi vill stötta lokala initiativ och föreningar som bidrar till utveckling, gemenskap och service i bygderna. En levande landsbygd är en del av ett starkt och hållbart Uppsala där människor i alla delar av kommunen har samma möjligheter att påverka, mötas och växa.

Miljöpartiet vill:

- Bygg inte på jordbruksmark. Planera all bebyggelse, i första hand på redan hårdgjord mark som exempelvis parkeringsplatser.
- Identifiera och införa nya lösningar för att bibehålla service på landsbygden, exempelvis genom fler servicepunkter och ökat samarbete mellan kommuner i gränsområden.
- Skapa kontor och arbetsplatser för distansarbete på landsbygden, tillgängliga för både kommunal och privat verksamhet.
- Säkerställa snabb och stabil internetuppkoppling i hela kommunen, inklusive landsbygdsområden.
- Prioritera små vägar vid vägunderhåll och öka stödet till vägföreningar på

landsbygden.

- Stötta bygdegårdar och andra viktiga mötesplatser genom ekonomiskt stöd, rådgivning och underhållsinsatser.

Levande stadsliv

Miljöpartiet vill:

- Göra det enklare att öppna uteserveringar genom tydliga och enhetliga regler, snabb handläggning av tillstånd och flexibla krav på placering, storlek och säkerhet.
- Rusta upp Vaksala torg med fokus på ökat folkliv, torghandel, kultur, uteserveringar och grönska. Plantera fler träd längs Vaksala torgs kanter och tillåta små byggnader för exempelvis restauranger.
- Utöka satsningen på sommar- och vintertorg och sommar- och vintergator genom att tillfälligt stänga av biltrafik och skapa mer plats för aktiviteter, marknader och mötesytor.
- Möjliggöra för barer, restauranger och klubbar att ha öppet senare än klockan tre nattetid under förutsättning att de kan säkerställa trygghet och ordning i lokalerna.
- Ta bort parkeringsplatserna från Fyristorg och S:t Erikstorg och skapa torg som passar in med den historiska miljön, med plats för grönska, torghandel, uteserveringar och kulturaktiviteter.
- Omvandla fler gator i centrum till gång- och cykelgator. I ett första steg vill vi se Dragarbrunnsgatan och Svartbäcksgatan bli gång- och cykelgator.
- Införa kulturljudzoner i Uppsala. Det möjliggör högre ljudnivåer från exempelvis livemusik, serveringar och kultur i avgränsade områden för att stärka stadslivet.
- Minska ljusföroreningar och värna mörkret i stadsrummet.

Grönska, träd och parker

Uppsala kommun ska ha fler träd och mer grönska. Det bidrar till att göra Uppsala och tätorterna mer attraktiva och främjar ett bättre lokalklimat liksom ökad motståndskraft med bättre luft och stärkt möjlighet till svalka. Parker ska vara välskött, trygga och inbjudande för alla. Barn ska alltid ha nära tillgång till grönområden, oavsett om det är en lekpark, en småskalig grön yta eller en skog där de kan bygga kojor och utforska naturen. Grönområdena ska fungera som

naturliga mötesplatser i vardagen som bjuder in till såväl lek som rörelse och återhämtning.

Miljöpartiet vill:

- Satsa på trädplantering i hela kommunen som en del av grön stadsutveckling och klimatanpassning och öka antalet träd i Uppsala stad. För varje träd som tas bort vid nybyggnation ska två nya planteras.
- Ta fram en trädplanteringsplan för Uppsala med mål, prioriteringar och uppföljning. Exempelvis med utgångspunkt i 3-30-300-principen där alla ska kunna se minst tre träd från sin bostad, skola och arbetsplats; varje stads kvarter ska ha minst 30 procents krontäckningsgrad; och alla invånare ska ha max 300 meter till ett grönområde.
- Planera nya vägar och gator som alléer.
- Öka incitamenten för trädplantering i stadsmiljön, bland annat genom ett trädplanteringsbidrag som kan sökas av bostadsrättsföreningar och fastighetsägare.
- Prioritera plantering av fruktträd och bärbuskar i den offentliga miljön.
- Stärka tillgången till grönska, särskilt i de östra stadsdelarna där tillgången är betydligt lägre än övriga staden. Vi vill bland annat plantera skog på området mellan Årsta och E4:an, likt von Bahrska häcken.
- Öka resurserna för skötsel och tillsyn av parker och lekparker.
- Se till att fler parker har toaletter och dricksvatten.
- Renovera och rusta upp parker som har stora gräsytor, med fler träd och attraktiva rekreationsytor.
- Utveckla åstråket längs Fyrisån för gång och cykel. Vi vill förlänga Stadsträdgården söderut och förstärka åns östra sida från Islandsbron till Flottsund genom förstärkt skötsel och ökad tillgänglighet.
- Införa ett park- och kojindex, som mäter andelen barn i olika åldrar som på egen hand kan nå natur med lekvänlig vegetation och säker trafik.
- Klimatsäkra och bullersäkra innerstaden med grönska och planteringar. Rusta befintliga alléer och mittförlagda trädrader på Väderkvarnsgatan, Vaksalagatan och S:t Olofsgatan och komplettera dessa med buskar och funktioner för dagvattenhantering.

- När Södra staden och andra områden byggs ska så mycket natur som möjligt bevaras genom att bygga en tät trädgårdsstad

Stadsodling

Att odla sina egna grönsaker på en liten täppa ger glädje och mening för den enskilde och gagnar också samhället. Odling skapar trivsel, stärker den biologiska mångfalden och kan bidra till lokal livsmedelsförsörjning. Vi vill göra det lättare för fler att odla och njuta av jorden genom att utveckla stadsodlingar och koloniområden.

Miljöpartiet vill:

- Erbjuda fler odlingsplatser till medborgare och föreningar, exempelvis gemensamhetsodlingar och odlingslotter.
- Göra det enklare att starta och driva stadsodlingar genom att minska regelkrångel och snabbare handlägga tillstånd.
- Avsätta och markera områden för stadsodling och kolonilotter vid planering av ny bebyggelse.
- Upplåta fastigheter i väntan på exploatering till tidsbegränsad grävfri odling.

Hyresrätter

Hyresrätten är en boendeform för alla, utan krav på ekonomisk insats och med hög flexibilitet. Ett stort utbud av hyresrätter är bra på många sätt. För näringslivet blir rekrytering av nya medarbetare enklare om det finns en väl fungerande hyresmarknad. För studenter och unga är det ofta helt nödvändigt att få tag på en hyreslägenhet för att kunna börja plugga eller flytta hemifrån. För vuxna är hyresrätter ett bra alternativ både till vardags, eller om livet plötsligt förändras. För äldre bör det finnas goda möjligheter att flytta till mindre, mer lättskötta bostäder som underlättar vardagen.

I Uppsala ska det finnas god tillgång på hyresrätter med rimliga hyror, både i befintliga och nya flerfamiljshus. Nya bostäder ska byggas så att människor har råd att bo i dem, annars löser vi inte bostadsbristen på riktigt. Vi vill ha fler hyresrätter, inte minst billigare men även mer exklusiva för att allmännyttan ska ha bred samhällsnytta. Renoveringar ska genomföras med både husens och de kvarboendes intressen i sikte. De ska genomföras med höga miljö- och klimatstandarder, med respekt för befintliga material samt kulturvärden och inte leda till oskäligen hyreshöjningar.

Dagens höga hyresnivåer i Uppsala påverkar i hög grad människors möjlighet att

bli självförsörjande. För många, särskilt ensamstående, innebär höga boendekostnader att de trots att de har arbete behöver ekonomiskt bistånd. Det gör att kommunens kostnader för bistånd är högre än för jämförbara kommuner. Det drabbar också unga som i rekordstor utsträckning bor kvar hemma. Uppsala måste ta ansvar för de höga bostadskostnaderna och den långa kötiden för prisvärda lägenheter. Vi behöver en god bostadsförsörjning även för unga, nyinflyttade och nyanlända.

Uppsalahems bostadsbestånd ska värnas. Uppsalahem ska vara en trygg och stark bostadsaktör som aktivt bidrar till socialt ansvar och hållbar utveckling i Uppsala. Hyresgästernas inflytande ska främjas. Uppsalahems modell för renoveringar, som ger hyresgäster möjlighet att själva påverka renoveringsnivåer, ska vidareutvecklas.

Miljöpartiet vill:

- Värna hyresrätterna genom att stoppa större utförsäljningar av det kommunala beståndet och öka andelen hyresrätter till fyrtio procent av bostadsbeståndet (jämfört med ca 34 procent idag), med särskilt fokus på områden som idag har få hyresrätter.
- Införa behovsprövning vid sidan av kötid för att få lägenhet.
- Stoppa renoveringar som används för orimliga hyreshöjningar genom tydligare regler och uppföljning av hyresvärdars åtgärder.
- Stärka kommunens uppsökande tillsynsarbete av hyresvärdar för att säkerställa att alla hyresgäster har hälsosam boendemiljö.
- Stärka arbetet med Uppsalahems modell för renoveringar.
- Utredda hur hyresgästinflytandet kan utökas i Uppsalahem.
- I högre grad involvera de boende i upprustningen av miljonprogramsområden för att skapa arbetstillfällen, delaktighet och ökad trivsel.
- Satsa på kontinuerligt underhåll istället för större engångsrenoveringar. Det sparar resurser och minskar miljöpåverkan.
- Förbättra studenters ställning på bostadsmarknaden. Samverkan mellan kommunen, studentorganisationer och nationer behöver stärkas, exempelvis genom att ta fram gemensamma lägesbilder över behovet av studentbostäder.

- Klimatsmarta renoveringar ska bygga på cirkulära principer, där redan producerade material används och kulturvärden respekteras.

Kommunens fastigheter

Vi vill föra en aktiv markpolitik där kommunen både köper och säljer mark och fastigheter. Genom att förvärva fastigheter kan kommunen få rådighet över större sammanhängande områden som kan detaljplaneras på ett hållbart och strategiskt sätt, särskilt längs kollektivtrafikstråken och i grönområden. När kommunen säljer fastigheter ska vi i möjligaste mån också påverka hur marken används. Marken i Uppsala är en värdefull resurs, och vi ska se till att ny bebyggelse håller hög kvalitet och planeras med omsorg, även på mark som kommunen inte äger. Kommunens fastigheter ska användas klokt och samnyttjas i hög grad för att minska behovet av nybyggnation och kapa kostnader.

Miljöpartiet vill:

- Köpa fastigheter i strategiska lägen för att stärka en hållbar stadsplanering, skapa fler bostäder och offentliga mötesplatser, samt bidra till att stärka den lokala ekonomin.
- Identifiera befintliga byggnader och fastigheter som kan användas för nya verksamheter. Samnyttjandet av exempelvis skolor och idrotts-, fritids- och kulturplatser ska öka.

Trafik

Trafiken spelar en avgörande roll för att nå våra nationella och lokala hållbarhets- och klimatmål. Transportsektorn står idag för omkring en tredjedel av de totala utsläppen i Sverige.

Ett hållbart transportsystem kräver både tekniska och beteendemässiga förändringar. Elektrifiering av fordon, satsningar på kollektivtrafik, gång- och cykelinfrastruktur samt en övergång till förnybara drivmedel är viktiga åtgärder. Motortrafiken behöver också minska totalt sett. Miljöpartiet anser att biltrafiken ska ta mindre plats i staden för bättre luftkvalitet, mindre buller och ökad trivsel i stadsmiljön. Gator som domineras av bilar blir otrygga för gående och cyklister, särskilt för barn och äldre. En generellt minskad biltrafik ökar framkomligheten och tillgängligheten för dem som har särskilda behov av biltransporter och att kunna parkera nära.

Det finns stora skillnader mellan stad och land när det gäller tillgång till hållbara transportalternativ. På landsbygden är bilen ofta nödvändig, men även där behövs bättre möjligheter till fungerande kollektivtrafik och säkra gång- och cykelvägar. Barn ska kunna cykla till skolan, badplatsen eller idrottsplatsen utan risk. Vid

investeringar i vägar utanför tätorterna ska gång- och cykeltrafikanters behov prioriteras. Ett hållbart trafiksystem är inte bara ett sätt att ta sig fram, det är också grunden för en mer levande, hälsosam och klimatvänlig kommun.

Vår vision är att det ska vara enkelt och tryggt att ta sig fram till fots eller med cykel och kollektivtrafik i hela Uppsala kommun. Det ska vara lätt att få vardagen att gå ihop utan att behöva äga en bil. Genom satsningar på spårburen trafik, en välfungerande busstrafik och trygga och tillgängliga gång- och cykelvägar ska fler kunna välja bort bilen. Vi vill prioritera framkomlighet och säkerhet för cyklister och fotgängare, och skapa fler pendlar- och infartsparkeringar, bilfria gator och grönare stadsmiljöer.

Centrum ska begränsas för genomfartstrafik med bil, så att det blir tryggare och trevligare att vistas där. Därigenom blir det också lättare att komma fram för de som har centrum som mål. Genomfartstrafiken i bostadsområden ska begränsas, bland annat för att få en tryggare trafikmiljö för barn.

Kollektivtrafik

Spårvägen är framtidens kollektivtrafik i Uppsala. Den kommer att erbjuda en snabb, effektiv och pålitlig transport som minskar bilberoendet och bidrar till en mer hållbar stad. I första hand vill vi bygga spårvägen i de sydöstra stadsdelarna, där behovet är störst, men vi ser också potential för utbyggnad till andra delar av staden för att bättre knyta samman bostadsområden, arbetsplatser och service.

Tågpendlingen till och från Uppsala behöver fungera bättre. Kommunen ska fortsätta samarbeta med regionen, staten och tågoperatörerna för att göra resandet mer pålitligt och få tåg som går i tid.

Miljöpartiet vill:

- Fortsätta bygga ut spårvägen mellan Uppsala C, Rosendal, Gottsunda, Ultuna och de sydöstra stadsdelarna enligt plan och säkerställa att projektet genomförs effektivt och hållbart.
- Ta fram en utbyggnadsplan för spårväg till Gränby och Stenhagen samt ytterligare stärka kollektivtrafikens kapacitet med Bus Rapid Transit (BRT) på sträckor där så behövs.
- Öka tillgången till tågtrafik genom att verka för järnvägsstationer i Vänge, Järlåsa och Librobäck samt ny järnväg mellan Uppsala och Enköping.
- Hålla i arbetet med att förverkliga fyra spår mellan Uppsala och Stockholm.
- Förbättra kollektivtrafiken till externa mål som köpcentrum, arenor och idrottsplatser.

- Utveckla fler bytespunkter i Uppsala utöver Uppsala C.
- Fortsätta erbjuda billigare buskort till pensionärer (“seniorkort”) och skolkort till elever som bor långt från sin skola.

Cykel- och gångtrafik

Miljöpartiet vill:

- Utveckla ett sammanhängande cykelnät inom staden och till angränsande kommuner och anpassa gator för cykel och gång. Fler cykelgator ska skapas, där cykeln har företräde framför bilen.
- Höja standarden för cykelbanor, korsningar och gatuutformning för att underlätta framkomlighet och säkerhet. En ny standard för separerade gång- och cykelvägar ska tas fram och genomföras för att öka tryggheten.
- Bygga fler gång- och cykelbanor, exempelvis från Eriksberg till Håga och från Årsta till Skölsta och Vedyxaskogen.
- Bygga fler cykelparkeringar nära tågstationer och centrala målpunkter, med väderskydd, laddmöjligheter för elcyklar, stöldskydd och plats för olika typer av cyklar. Cykelparkeringshuset vid Uppsala C ska utvecklas med bemanning, uthyrning, cykelvård och turistinformation.
- Öka fotgängares och cyklisters prioritering vid trafikljus.
- Öka framkomligheten vintertid genom att prioritera gång- och cykelvägar vid snöröjning, öka sopsaltning av viktiga stråk och tydliggöra fastighetsägares ansvar för snöröjning.
- Skapa cykelpooler för boende, till exempel för Uppsalahems hyresgäster, med minst en låncykel per kvarter.
- Anpassa Syslomansgatan för fotgängare genom upprustning och mer grönska mellan Torsgatan och St Eriks Torg.
- Förbättra vägvisning och information för cyklister och fotgängare till kommundelar, parker, turistmål och externa köpcentrum. Vi vill även inrätta regionala cykelturistleder.
- Utöka tillgången till cykelpumpar och andra underhållsmöjligheter på strategiska platser.
- Utbilda barn och vuxna i trafikregler för cyklister och sprid information om trygg cykling.

- Skärpa kraven på elsparkcyklar. Felparkeringar ska minska genom straffavgifter vid trafikstörningar och vi vill ha fler markerade parkeringszoner. Tekniska begränsningar ska införas för att säkra trafiksäkerhet, exempelvis genom automatisk avstängning på gångbanor.
- Samverka med elsparkcykelföretagen för att stärka hållbara mobilitetslösningar, exempelvis till och från infartsparkeringar och genom bättre sammanlänkning med kollektivtrafiken.
- Prioritera studenters cyklande genom att säkerställa bra cykelbanor, även vintertid, mellan studentbostadsområden, campus och nationer, samt genom att se till att det finns tillräckligt med cykelställ på dessa platser.
- Bygga fler snabbcykelleder med hög kvalitet och som är prioriterade vid underhåll och snöröjning.
- Verka för etablering av turistcyklar med flera stationer i Uppsala.

Bil- och lastbilstrafik

För att minska trafikens klimatpåverkan och trängsel krävs effektiva åtgärder och medveten samhällsplanering. Vi vill i första hand få fler att gå, cykla och resa kollektivt istället för med bil. För de som behöver bilen ska det vara lätt att göra rätt, med god tillgång till exempelvis laddstationer för elbilar. För att förbättra luften i staden ska zonen för dubbdäcksförbud utökas till fler gator.

Uppsalas skattemedel ska inte gå till stora vägprojekt. Vi vill sätta stopp för nya motortrafikleder, som till exempel förslaget om en "Västerled" under Stadsskogen.

I Uppsala finns behov av ytor till mycket annat än parkeringar. I det gröna Uppsala finns utpekade platser för parkering i exempelvis mobilitetshus för att frigöra markyta. Genom datainsamling och parkeringsledningssystem kan bilarna hjälpas att hitta till de många lediga P-platser som finns redan idag. Behovet av bilen för att ta sig till och från staden minskar när vi bygger ut pendlar- och infartsparkeringar och bygger ut smarta mobilitetslösningar. Även nya bildelningssystem kan minska behovet av att äga en egen bil. Det gör också vardagslivet enklare.

Miljöpartiet vill:

- Bygga fler pendlarparkeringar nära tågstationer och större busshållplatser, med särskilda platser för personer med rörelsehinder och elbilsladdning.
- Erbjud park and ride-lösningar, där parkering på parkeringsplatser utanför den centrala staden kombineras med exempelvis en bussbiljett.

- Införa en trängselavgift i Uppsala stad för att minska utsläppen och trängseln. Intäkterna ska användas för investeringar i hållbara transporter.
- Öka antalet laddplatser för elbilar i hela kommunen genom att bygga fler offentliga laddplatser och ställa krav vid markanvisning. Laddstationerna ska ha lämplig effekt och laddningshastighet för sin plats, samt ska vara enkla att använda.
- Införa 30 km/h som bashastighet i tätbebyggda områden och skapa fler gator med gång- och cykelfart.
- Stärka förutsättningarna för bilpooler och delade fordon, bland annat genom att göra kommunens bilar tillgängliga för allmänheten när de inte används i tjänst.
- Införa principen att varje ny trafikåtgärd ska minska biltrafiken totalt och styra mot Uppsalas klimat- och mobilitetsmål.
- Sänka kraven på antal parkeringsplatser vid nybyggnation (p-tal) för att styra mer mot hållbara mobilitetslösningar, exempelvis i form av bildelning. Parkeringsytor ska placeras utanför bostadsområden för att skapa tryggare och grönare gårdar.
- Arbeta strategiskt med parkeringar för att effektivisera användningen av befintliga P-platser och minska söktrafiken. Där det är möjligt vill vi verka för parkering i kommunal regi med P-avgifter vid externa köpcentrum.
- Kombinera införandet av en miljözon för tung trafik, användning av ny teknik såsom geofencing och samordnade logistiklösningar för att i samverkan med näringslivet minska lastbilstrafiken, öka trafiksäkerheten och sänka utsläppen.

Skolvägar och vägar till fritidsanläggningar

Alla barn ska ha en skolväg som är trygg och säker för att ta sig till och från skolan på egen hand. Fler bilfria zoner runt skolor ska skapas. Föräldrar som skjutsar med bil ska kunna parkera en bit bort och enkelt gå den sista sträckan. Vi vill höja ambitionen med säkra fritidsvägar, för att barn ska kunna ta sig till och från fritidsaktiviteter på egen hand.

Miljöpartiet vill:

- Införa bilfria zoner runt skolor, förskolor och fritidsanläggningar.
- Se över trafiksäkerheten till och från skolor på landsbygden för att bättre skydda gående och cyklande barn, med fokus på säkra passager, belysning

och hastighetsbegränsningar.

Skola och förskola

Uppsala har bra skolor och förskolor som arbetar målmedvetet för att ge barn och elever en god start i livet. Men trots flera år av mångmiljonsatsningar kvarstår utmaningar. Uppsala kommun har lägre personaltäthet än rikssnittet. Fler barn per pedagog innebär mindre tid för varje barns lärande.

Både nationellt och i Uppsala är skolsegregationen ett stort problem. Den drivs bland annat av boendesegregation, skolvalssystemet och marknadsskolan och skapar ojämlika förutsättningar. Vinstuttag leder till att resurser tas från undervisningen och att ojämlikheten mellan skolor och elever ökar. Det gör hela samhället till förlorare.

Miljöpartiet vill stoppa marknadsskolan och förbjuda vinstutdelande aktiebolag att driva skola. Vår vision är en jämlik och likvärdig skola utan vinstintressen där alla barn får bästa möjliga start i livet. Alla barn, oavsett förutsättningar och familjebakgrund, ska trivas i skolan och få det stöd de behöver för att lyckas.

För att stärka Uppsalas förskolor och skolor måste resurser skjutas till. Som ett första steg vill vi genomföra satsningar för att nå upp till åtminstone rikssnittet för resurser som går till undervisning. Vårt mål är att genomföra satsningen under nästa mandatperiod, med fokus på de lägre åldrarna i första hand. Genom satsningar på förskolan och lågstadiet kan vi ge alla barn och elever en så bra grund som möjligt för att klara skolan.

Skolans viktigaste resurs är vår personal. Skolchefer, lärare och annan personal ska ha goda förutsättningar att genomföra sitt viktiga jobb och få rätt lön för det. Därför vill vi stärka resurserna till skolan men också öka möjligheterna till kompetensutveckling för lärare och övrig skolpersonal. Vi vill också stärka kopplingen mellan undervisning och forskning genom fler praktiktäna forskningsprojekt för verksamma lärare. Uppsala ska fortsätta erbjuda en god tillgång till VFU-platser för olika pedagogiska yrken.

Förskola

För att ge varje barn goda förutsättningar behövs ett helhetsperspektiv från tidig ålder. Det livslånga lärandet börjar i förskolan. Genom tidiga insatser minskar risken för att barn senare hamnar i utanförskap eller kriminalitet. Ju tidigare stöd sätts in, desto större blir effekten, både för barnet och för samhället.

I Uppsala finns betydande skillnader i barns uppväxtvillkor, och förskolan har en central roll för att kompensera för de skillnaderna. En klar majoritet av barnen går i förskolan, men det finns betydande skillnader mellan olika områden. Bland de

barn som inte deltar kommer en högre andel från familjer i områden med större socioekonomiska utmaningar och ett annat modersmål än svenska. Det finns också en pedagogisk segregation, med färre legitimerade förskollärare och utbildade barnskötare på de förskolor som behöver kompetens mest.

Vi vill därför genomföra flera insatser för att ge alla barn likvärdiga livschanser och säkra en förskola i världsklass. Det innebär välutbildad personal, rimliga storlekar på barngrupperna och hög personaltäthet. Alla som arbetar i förskolan ska ha tillräckliga kunskaper i svenska för att kunna stötta barnens språkutveckling på bästa sätt. För att fler barn ska få tillgång till förskolan vill vi nå fler familjer med information om vikten av förskola. Vi vill också utöka vistelsetiden för barn oavsett föräldrarnas sysselsättning, så att barn till exempelvis arbetssökande och föräldralediga också kan få del av förskolans undervisning.

En viktig pusselbit för att ge fler barn tillgång till förskolan och ge stöd till familjer är arbetet inom den öppna förskolan på familjecentraler. Vi vill etablera fler öppna förskolor och stärka den öppna förskolans kvalitetsarbete.

Fristående förskolor står idag under tillsyn av kommunen. För att stärka likvärdigheten i Sverige vill Miljöpartiet att tillsynen för de fristående förskolorna, på samma sätt som friskolorna, ställs under Skolinspektionen. Men tills att det är genomfört vill vi stärka kommunens tillsynsarbete.

Miljöpartiet vill:

- Satsa stort på förskolan. Vi vill höja kvaliteten och nå minst upp till det nationella genomsnittet för resurser per barn som går till undervisning.
- Öka andelen legitimerade och behöriga förskollärare, särskilt i de områden där behoven är som störst.
- Följa Skolverkets riktmärke för barngruppernas storlek.
- Utöka vistelsetiden i förskolan för barn vars föräldrar är arbetssökande, föräldralediga eller sjukskrivna. Detta under förutsättning att resurser skjuts till för att först minska antalet barn per pedagog och barngruppernas storlek.
- Genomföra riktade insatser och uppsökande verksamhet i områden där en lägre andel barn går i förskola. Fler familjer ska få information och stöd så att alla barn får möjlighet till en bra start i livet.
- Etablera fler öppna förskolor i familjecentraler på utvalda platser i kommunen och utveckla den öppna förskolans kvalitetsarbete.
- Skärpa tillsynen av fristående förskolor för att säkerställa hög kvalitet.

Tillsynen ska ske oftare, vara riskbaserad och ske genom oanmälda besök i högre grad.

Grundskola

Övergången från förskolan till grundskolan ska vara trygg och fungera bra för alla barn. Skolan ska präglas av tillit till elevens förmåga och lärarens kompetens. Det kräver resurser och rätt förutsättningar. Att tusentals elever i Sverige varje år lämnar grundskolan med underkända resultat får konsekvenser för den enskilda eleven och samhället i stort. Låga eller ofullständiga betyg är en stark riskfaktor för framtida arbetslöshet, psykisk ohälsa och kriminalitet.

Miljöpartiet vill satsa på skolan så att alla elever ska kunna nå så långt som möjligt och att elever med behov av stöd ska få det tidigt. För att ge alla elever nyckeln till gymnasiet vill vi avskaffa betyget F (underkänt) i den obligatoriska skolan. Parallellt vill vi fortsätta satsa på matematik och svenska, där flest niondeklassare får underkänt betyg, genom exempelvis utökad fortbildning och fler språk- och matematikutvecklare. Även satsningar på idrott, inte minst simkunskaper, ska genomföras.

För att få bukt med de sjunkande resultaten i läsförmåga måste läsningens roll i hela utbildningsväsendet stärkas. Att alla elever har tillgång till bemannade skolbibliotek av hög kvalitet är centralt för utvecklingen av läsförmågan och för skolans kompensatoriska uppdrag. Tekniska verktyg gör det också möjligt att tidigt kartlägga elevernas läsförmåga för att sätta in anpassade insatser tidigt.

Miljöpartiet vill:

- Storsatsa på grundskolan för att nå upp till åtminstone rikssnittet vad gäller resurser per elev som går till undervisning.
- Öka resurserna till eleverna med de största behoven, bland annat genom fler resursenheter. Stödet till eleverna ska vara sammanhängande genom ökad samverkan mellan olika skolformer och skolenheter, exempelvis i form av utvecklade rutiner för skolövergångar.
- Minska elevgruppernas storlek och öka andelen legitimerade och behöriga lärare, särskilt på skolor i utsatta områden och på landsbygden.
- Bygga ut satsningen på matematik- och språkutvecklare som stödjer pedagogiken tidigt.
- Säkerställa att betyg inte införs före årskurs 6.
- Öka resurserna till undervisning genom ett förstärkt arbete med minskade lokalkostnader, ökad användning av delade lokaler, förbättrade

renoveringsplaner och större flexibilitet vid nybyggnation.

- Utveckla möjligheterna för grundskoleelever att prova på olika yrken under sin grundskolegång, exempelvis genom praktisk arbetslivsorientering (prao) och studiemotiverande arbetslivsorientering (SAO).
- Utveckla den anpassade grundskolan med fler kompetenta lärare, en utökad elevhälsa och långsiktigt tillgängliga lokaler som finns på platser med god tillgänglighet och närhet till exempelvis grönska.
- Stärka skolornas läsfrämjande arbete och öka tillgången till ett stort utbud av böcker. Alla skolor ska ha högkvalitativa bemannade skolbibliotek som i första hand bemannas av utbildade bibliotekarier.

Fritidshem/Fritidsklubb

Fritidshemmen och fritidsklubbar kompletterar skolan på olika sätt med bland annat social och språklig träning för barnen. I Uppsala är andelen utbildade lärare på fritidshemmen lägre än i landet i stort. Utvärderingar har visat att kvaliteten och likvärdigheten skiljer sig åt mellan de olika fritidshemmen. Vi vill stärka och uppvärdera fritidshemmens och fritidsklubbarnas verksamhet, stärka personalens kompetens och ha en verksamhet som når fler barn. Det är en investering i trygghet, lärande och framtidstro.

Miljöpartiet vill:

- Stärka likvärdigheten och öka kvaliteten i fritidshemmen och fritidsklubbarna, bland annat genom att öka andelen utbildade lärare i fritidshem och införa en bemanningsnorm för fritidshemmens gruppstorlekar.
- Öka andelen barn som går på fritidshem och fritidsklubb.

Gymnasieskola

Gymnasieskolan är en nyckel till ungas möjligheter att forma sin egen framtid. Kommunen ska erbjuda ett brett och attraktivt programutbud inom både yrkes- och högskoleförberedande program som möter både individens val, samhällets behov och högskolans krav. Det handlar exempelvis om att erbjuda utbildningar med fokus på hållbar utveckling för att tillgodose kompetensbehoven när samhället ställer om. För att lyckas krävs nära samverkan mellan gymnasieskolan och näringslivet. Genom programråd och annan dialog med arbetsmarknaden kan vi säkerställa att utbildningarna håller hög kvalitet och är framtidsanpassade.

Estetiska ämnen spelar en viktig roll för elevernas förmåga att förstå världen och

arbeta kreativt och nyskapande med avancerade processer. Vi vill ge estetiska kunskaper större plats i gymnasiet genom att möjliggöra för fler att både gå estetiska program och ta del av estetiska ämnen inom ramen för andra gymnasieprogram. Uppsala erbjuder en bredd av inriktningar inom ramen för sina valda utbildningar, exempelvis i form av idrottsutbildningar och musikklasser. Vi har bland annat Sveriges största idrottsgymnasium. Inriktningarna erbjuder möjlighet för elever att utöva sina intressen samtidigt som de studerar. Vi vill värna och utveckla dessa möjligheter.

Uppsala har en betydligt lägre genomströmning på IM-programmet (introduktionsprogram) än rikssnittet. Eftersom många elever är i stort behov av stöd för att komma in på den ordinarie gymnasieundervisningen eller ut på arbetsmarknaden är detta något som behöver prioriteras.

Miljöpartiet vill:

- Säkra att elever får tidigt stöd i matematik, svenska och andra kärnämnen samt tillgång till specialpedagoger.
- Säkerställa att lärare, studie- och yrkesvägledare samt introduktionsprogrammet (IM) aktivt stödjer elever som behöver extra hjälp för att gå vidare till nationella gymnasieprogram.
- Stärka yrkesprogrammets attraktivitet och kvalitet genom att öka andelen legitimerade yrkeslärare, säkra tillgången till APL-platser och utveckla kommunens yrkesgymnasium. Yrkesutbildningarna ska matcha arbetsmarknadens kompetensbehov.
- Utveckla och förstärka studie- och yrkesvägledningen så att fler elever kan göra välgrundade val till gymnasiet och så att könsfördelningen på olika program blir jämnare.
- Fortsätta utveckla Uppsalas estetiska gymnasieprogram och inriktningar. Fler ska kunna välja estetiska profiler inom ramen för sina program och fler ska kunna utöva dans och teater.
- Öka kvaliteten och tryggheten på den anpassade gymnasieskolan. Uppsala ska fortsätta erbjuda anpassad gymnasieskola på flera gymnasieskolor för att erbjuda bredd och tillgänglighet i olika delar av kommunen.
- Värna gymnasieskolans olika inriktningar och utred möjligheter att starta fler spetsutbildningar inom exempelvis teknik, natur- och samhällsvetenskap.

Likvärdig skola

I Uppsala finns olika förutsättningar för barnens skolgång, exempelvis på grund av geografiska och socioekonomiska skillnader. Utmaningarna förstärks av hur marknadsskolan fungerar och av den segregation som finns i samhället. För Miljöpartiet är det avgörande att skolan har kunskap, verktyg och resurser för att utjämna olikheter i förutsättningar. Det är avgörande för att uppnå ett rättvist samhälle.

Vi vill motverka skillnaderna mellan kommunens förskolor och skolor. Alla verksamheter ska ha tillgång till rätt kompetens och det ska vara enkelt att hitta vikarier vid behov. Vi vill motarbeta den pedagogiska segregationen genom särskilda satsningar, exempelvis högre löner till lärare på skolor i socioekonomiskt utsatta områden. För att värna vår levande landsbygd vill vi behålla och utveckla den särskilda ersättningen som går till förskolor och skolor på just landsbygden. Tillgången till en närvarande elevhälsa på landsbygdsskolorna ska stärkas. Utbudet inom exempelvis idrott och kultur ska fortsätta förbättras.

Ett viktigt verktyg för att kompensera för socioekonomiska skillnader är Uppsalas modell för struktur ersättning till förskolor och skolor. Men trots att förutsättningarna har förändrats betydligt sedan dess införande 2016 har modellen inte utvärderats. Modellen behöver ses över för att bli mer träffsäker. Samtidigt måste ersättningen höjas.

Fastän vi vill stoppa marknadsskolan vill vi värna rätten att välja skola och fortsätta möjliggöra en blandning av verksamheter inom utbildningssektorn, till exempel skolor som drivs av stiftelser eller kooperativ. Vi vill också värna kommunens samarbete med de friskolor som finns i kommunen för att arbeta för att alla håller så hög kvalitet som möjligt.

Miljöpartiet vill:

- Stärka likvärdigheten i skolan och förskolan genom ett systematiskt kvalitetsarbete som motverkar skillnader mellan olika delar av kommunen.
- Öka resurserna till förskolor och skolor på landsbygden så att de får bättre förutsättningar att rekrytera kompetenta lärare, minska elevgrupperna och säkra viktig kompetens.
- Öka struktur ersättningens storlek och se över struktur ersättningsmodellen för att öka dess träffsäkerhet.
- Fortsätta reformeringen av vikariesystemet i förskolan och skolan. För att säkra tillgången till kompetenta vikarier ska vikarieförmedlingen ersättas

av exempelvis områdesvikarier och fasta vikarier.

- Fortsätta utveckla arbetet med att stödja skolgången för barn och ungdomar i samhällsvård.

Hållbarhet och demokrati

Sverige och världens länder har åtagit sig att uppfylla målen i Agenda 2030. Ett viktigt delmål på utbildningsområdet är att alla barn, elever och studenter ska få de kunskaper och färdigheter som de behöver för att främja en hållbar utveckling. Det ska ske bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Lärande för hållbar utveckling (LHU) ska därför genomsyra Uppsalas utbildningssektor och vara en självklar del av det systematiska kvalitetsarbetet. Ett sätt att säkerställa det är att fler enheter kan certifieras enligt Skolverkets modell "Skola för hållbar utveckling".

Miljöpartiet vill:

- Stärka skolans och förskolans möjligheter att arbeta med natur, miljö och biologisk mångfald, bland annat genom att bygga ut Naturskolan och Biotopia samt utöka natur- och kulturbussarna.
- Göra lärande för hållbar utveckling till en självklar del av det systematiska kvalitetsarbetet. En central LHU-samordnare ska stödja skolor och förskolor i det arbetet och hållbarhetsnätverken på gymnasiet och grundskolan ska utvecklas.
- Förenkla för politiska ungdomsförbund att besöka skolor och samtala med elever genom ökad samverkan och tydligare information.

Hälsa i skolan

Utanför familjen är skolan en av de viktigaste plattformarna för kontakt med barnen. Skolan har därför en mycket viktig uppgift med att hjälpa barn med psykisk ohälsa. Psykiska och psykosociala problem hos barn som inte behandlas kan leda till svåra konsekvenser, både för individ och samhälle.

Miljöpartiet vill att hälsofrämjande och förebyggande insatser ska stå i fokus för att säkerställa att alla barn och elever mår bra. Tydliga rutiner och resurssatta funktioner ska fånga upp elever som riskerar att bli "hemmasittare" i ett tidigt skede. Skolan ska ha resurser och kompetens att erbjuda ledning och stimulans, extra anpassningar eller särskilt stöd till de elever som behöver det. Kommunens samarbete med Region Uppsala ska fortsätta att utvecklas så att inga barn faller mellan stolarna i vård- och stödkedjan.

Rörelse och motion är viktigt för både hälsan och elevers lärande. Idag rör sig barn

mindre än rekommendationerna och utvecklingen går åt fel håll, särskilt för äldre barn. Det har kommit flera larmrapporter om att barn har blivit sämre på motoriska övningar, som exempelvis att kunna göra kullerbyttor. Parallellt har skärmanvändningen bland barn ökat markant. Det både ökar stillasittandet och påverkar barnens sociala relationer. Skolarbete vid skärmar ska bara användas om de har ett pedagogiskt syfte.

Miljöpartiet vill att den fysiska aktiviteten i skolan stärks under hela skoldagen och hela skolgången. Vi vill att alla förskolor och skolor utformas så att de lockar till fysisk aktivitet på rasterna. Fler förskolor och skolor ska ha grönskande skolgårdar, bland annat i form av skolträdgårdar.

Miljöpartiet vill:

- Öka bemanningen av kuratorer och psykologer i elevhälsan med ambitionen att nå ett riktmärke på högst 300 elever per skolkurator och 500 elever per skolpsykolog.
- Stärka barn- och elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete, bland annat genom att ge elevhälsan ett tydligt uppdrag att inkludera psykisk hälsa i sin screening.
- Stärka skolornas närvarofrämjande arbete och stödet för att fler ska komma tillbaka till skolan från långvarig skolfrånvaro. Vi vill anställa fler närvarokoordinatorer och utveckla kommunens distansundervisning som särskilt stöd.
- Stärka förutsättningarna för alla elever oavsett förmåga att få plats i skolan genom ett utvecklat arbete med universell utformning av klassrummen och kompetensutveckling kopplat till bland annat NPF-diagnoser.
- Stärka det hälsofrämjande arbetet i förskolan och grundskolan. Alla kommunala förskolor och grundskolor ska få utbildning och material för att öka rörelsen. Kultur- och naturbussar ska möjliggöra för förskolor och skolor att besöka exempelvis skogar runt Uppsala. Alla barn och unga ska ha säkra gång- och cykelvägar till förskolan, skolan och fritidsaktiviteter.
- Utforma skolgårdar så att de inbjuder till rörelse. Gårdarna ska vara tillräckligt stora och dynamiska för att erbjuda aktiviteter för alla elever.
- Ge alla barn större möjligheter att utöva kultur i skolan.
- Att användningen av skärmar och digitala verktyg i förskolan och skolan begränsas till att endast omfatta pedagogiska syften.
- Frukost ska erbjudas på fler skolor som en del i att främja goda

levnadsvanor och stärka inläringen under skoldagen.

- Kostnadsfria mensskydd ska finnas tillgängliga på skolor.

Jobb och företagande

Arbetslöshet, ojämlika livsvillkor och brist på rätt kompetens gör att många människor inte får chansen att bidra med sin kunskap och vilja. Det gäller särskilt unga, nyanlända och personer med funktionsnedsättning.

Miljöpartiet vill att Uppsala ska vara en kommun där alla som vill arbeta får möjlighet att göra det, och där företagare möter en hjälpsam och engagerad kommun. Vi vill göra det enklare att starta, driva och utveckla företag, särskilt små och medelstora verksamheter. Uppsala ska ha bra förutsättningar för gröna företag. Vi vill stödja kooperativ, idéburna och personalägda företag. Kommunen ska vara en förebild som arbetsgivare genom att erbjuda praktik och välfärdsjobb. Samarbeten med civilsamhället och sociala företag ska stärkas för att ge fler människor en väg in i arbetslivet.

Näringslivet i Uppsala ska ligga i framkant för innovation, forskning och grön teknik. Tillsammans med universiteten, näringslivet och civilsamhället kan kommunen skapa jobb som förenar miljöansvar, ekonomisk utveckling och social rättvisa.

Det lokala näringslivet

Miljöpartiet vill:

- Göra det enkelt att vara företagare i Uppsala. Företag som söker stöd från kommunen ska snabbt och smidigt få rätt hjälp utan att hamna mellan stolarna. Företag ska ha en tydlig väg in till kommunens olika tjänster.
- Utveckla arbetet med småskaliga upphandlingar, särskilt inom livsmedel, för att stärka lokala producenter och skapa fler möjligheter för mindre företag.
- Stödja lokala matproducenter och bidra till ett mer hållbart, självförsörjande livsmedelssystem.
- Främja ett hållbart och innovativt näringsliv och civilsamhälle där nya företag kan växa och etablerade företag får stöd att ställa om till klimatvänlig teknik.
- Driva på utvecklingen mot en cirkulär ekonomi, till exempel genom ökad återanvändning av byggmaterial och resurser i kommunala projekt.

- Fortsätta samverka med Uppsalas två universitet och utveckla andra samarbeten, exempelvis Uppsala Innovation Centre (UIC) och Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle (STUNS). Fler innovativa startups ska kunna starta sin resa i Uppsala.

Socialt företagande

Sociala företag är företag som har som mål att skapa samhällsnytta. Särskilt arbetsintegrerande sociala företag är bra på att integrera de mest utsatta grupperna i samhället och arbetslivet. De sociala företagen är också viktiga för att glesbygderna, där serviceutbud annars riskerar att försvinna, ska kunna leva. Vi vill förbättra villkoren för dessa företag. Vi vill att Uppsala kommun ska se sociala företag som en viktig partner i arbetsmarknadspolitiken.

Miljöpartiet vill:

- Skapa bättre förutsättningar för fler att vilja och våga starta kooperativa och sociala företag. De ska få lika förutsättningar som andra företag i både företagsstöd och vid offentlig upphandling.
- Öka möjligheterna till arbete och meningsfull sysselsättning för personer med funktionsnedsättning. Alla ska ha en plats där de behövs och blir saknade om de inte kommer.

Fler vägar in på arbetsmarknaden

Människor är samhällets viktigaste resurs. Oavsett om man vill starta eget, haft svårt att klara skolan eller precis flyttat hit så ska Uppsala vara en stad där drömmar blir verklighet. För att uppnå det vill vi skapa fler vägar in på arbetsmarknaden, både inom kommunens verksamheter och i samarbete med ideell sektor och näringslivet. Särskilda insatser ska göras för att ge fler vägar in för unga, utlandsfödda och personer med funktionsnedsättningar. Det är viktigt för att bekämpa klyftorna och stärka jämlikheten i samhället.

Uppsala kommun ska utveckla ett starkare och mer långsiktigt partnerskap med näringslivet för att skapa en inkluderande och hållbar arbetsmarknad. Genom strukturerad samverkan med företag, branschaktörer och utbildningsanordnare ska kommunen arbeta för att minska trösklarna in i arbete och främja rekrytering som speglar Uppsalas mångfald. På så sätt kan fler unga, nyanlända och personer som står långt från arbetsmarknaden få verkliga möjligheter att etablera sig, samtidigt som näringslivet får bättre tillgång till arbetskraft. Tillsammans bygger vi en lokal arbetsmarknad som håller ihop och där alla ges förutsättningar att bidra.

Miljöpartiet vill:

- Garantera sommarjobb för alla unga i samarbete med föreningsliv och näringsliv för att säkra deras möjlighet till en första värdefull arbetslivserfarenhet.
- Underlätta för unga entreprenörer att starta eget genom rådgivning, mentorskap och samarbete mellan kommunen och lokala företag.
- Inrätta fler traineeprogram inom kommunkoncernen för att attrahera ny kompetens och utveckla befintliga medarbetare.
- Göra fortsatta satsningar på arbetsmarknadsanställningar och särskilda insatser för utrikesfödda kvinnor. Att föräldrar har ett arbete stärker både familjer och barns framtidstro.
- Minska andelen vuxenutbildningar hos externa leverantörer och stärka utbildning i egen regi.
- Utveckla nya vuxenutbildningar med inriktning mot gröna och cirkulära yrken, utifrån arbetsmarknadens behov.
- Skapa bättre förutsättningar för fler att vilja och våga starta kooperativa och sociala företag. De ska få lika förutsättningar som andra företag vid exempelvis företagsstöd och offentlig upphandling.
- Öka möjligheterna till arbete och meningsfull sysselsättning för personer med funktionsnedsättning.

Kommunen som arbetsgivare

Uppsala kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och ett förstahandsval för arbetssökande. Det ska vi bli genom att hålla hög kvalitet i alla våra verksamheter, kraftigt öka resurserna till välfärden och arbeta med tillitsbaserad styrning. Våra medarbetare ska kunna arbeta utan detaljstyrning och med ett nära och välfungerande ledarskap för att göra våra verksamheter bättre varje dag. Ingen chef ska ha ansvar för fler än 30 medarbetare.

Våra medarbetare är kommunens viktigaste resurs och förtjänar hållbara arbetsliv. Ingen ska brännas ut medan de gör Uppsala bättre. Vi vill genomföra insatser och arbeta hälsofrämjande för att minska sjukfrånvaro och behålla kompetens i organisationen. Som en del i det vill vi införa försök med minskad arbetstid och bibehållen lön i utvalda välfärdsverksamheter.

Digitalisering och användningen av nya tekniska verktyg, exempelvis AI, har stor potential att effektivisera processer och minska administrationen. Samtidigt ska dessa tekniker inte ta bort det mänskliga bemötandet i kommunens verksamheter. Vi vill fortsätta utforska ny teknik för att göra kommunen bättre,

men det ska införas varsamt och utgå från medarbetarnas behov. För att säkerställa välgrundade beslut och rättssäkerhet ska användningen av generativ AI användas varsamt. Ingen generativ AI eller andra självlärande system ska användas för att bereda beslut inom myndighetsutövning.

Miljöpartiet vill:

- Följa riktlinjerna från Myndigheten för digital förvaltning (Digg) och Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) i användandet av generativ AI.
- Säkerställa att generativ AI eller andra självlärande system inte används för att bereda eller vägleda beslut som tas inom myndighetsutövning.
- Införa en central godkännandeprocess för alla tjänster som använder generativ AI.
- Stärka en tillitsbaserad styrning av Uppsala kommun. Genom att ge personalen större inflytande över verksamhet, budget och lokaler stärks kvaliteten, effektiviteten och arbetsglädjen.
- Minska den administrativa belastningen genom att kontinuerligt pröva nya metoder. Genomtänkt digitalisering och sund användning av AI är två möjligheter.
- Minska personalomsättningen genom tydliga mål, bättre arbetsvillkor och ökat medarbetarinflytande. Risksignaler för undermålig arbetsmiljö i kommunens verksamheter ska fångas upp snabbare genom att exempelvis löpande följa frånvarograden hos anställda.
- Utreda och genomföra försök med arbetstidsförkortning, särskilt i fysiskt och psykiskt krävande yrken.

Trygghet

Vi lever idag med två motsatta trender: den grova, organiserade brottsligheten har vuxit i omfattning och blivit mer synlig och påtaglig. Samtidigt är det färre som utsätts för brott jämfört med tidigare och det grova våldet har totalt sett minskat de senaste decennierna. Vi vill angripa kriminaliteten från två håll samtidigt. Dels ska kriminella ställas till svars för sina brott och hela rättskedjan få rätt förutsättningar för att få bort kriminella från gatorna. Dels ska gängens återväxt stoppas genom ett omfattande förebyggande arbete där hela samhället involveras. Det är ett långsiktigt arbete som kräver kontinuitet.

Samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid ska utvecklas och stärkas. Arbetet för att fler unga ska klara skolan ska stärkas och förutsättningarna för att

alla unga har tillgång till en meningsfull och rolig fritid ska främjas. Det drogförebyggande arbetet ska samordnas med insatser för psykisk hälsa, särskilt i socioekonomiskt utsatta områden. Kampen mot välfärdsbrottsligheten ska förstärkas. Det ska finnas kontrollfunktioner och kunskap som gör att kriminella som försöker sko sig på våra skattepengar upptäcks och stoppas.

Övervakningskameror kan vara ett viktigt brottsbekämpande verktyg men ska användas varsamt. På vissa platser är övervakningskameror välfungerande och kan hjälpa polisen att utreda brott. Men på andra platser leder övervakningskameror bara till att kriminalitet flyttar på sig. Övervakningskameror får inte bli ett verktyg för ständig övervakning.

Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relation är ett stort trygghetsproblem som ofta börjar i tidig ålder. Oavsett om det rör sig om hedersrelaterat våld och förtryck eller våld i nära relation ska vuxna som arbetar med unga få träning i att upptäcka tecken på missförhållanden. För den som behöver hjälp att ta sig ur en våldsamt relation ska det vara tydligt vart man kan vända sig oavsett ålder.

Vi vill satsa på trygga och tillgängliga utemiljöer genom god belysning och välskötta parker. Utemiljöerna ska också utformas så att de fungerar bra för gående, cyklister, barn, äldre och personer med funktionsnedsättning.

Trygghet en rättighet för alla. I Uppsala ska ingen begränsas av otrygghet eller oro att utsättas för brott. Genom att satsa brett på trygghetsskapande insatser med socialt ansvar bygger vi ett Uppsala där alla kan känna sig trygga.

Brottsbekämpning

Miljöpartiet vill:

- Minska brottsligheten genom ambitiösa förebyggande insatser tidigt i åldrarna. Det förebyggande och brottsbekämpande arbetet mellan myndigheter, Uppsala kommun, polis och civilsamhälle ska stärkas.
- Säkerställa stöd och skydd för personer som utsätts för våld.
- Värna integriteten i all myndighetsverksamhet och ta avstånd från övervakning i skolor.
- Säkerställa att alla skolor och fritidsverksamheter i Uppsala är narkotikafria.
- Utveckla förebyggande insatser och information för elever, personal och vårdnadshavare om risker med narkotika.
- Stärka samarbetet mellan skolor, polis och socialtjänst och fritid för tidig

upptäckt och stöd till elever i riskzon.

Våld i nära relationer

Miljöpartiet vill:

- Skapa fler platser i skyddat boende för våldsutsatta kvinnor.
- Införa bostadsgaranti eller bostadsförtur för våldsutsatta kvinnor.
- Säkerställa långsiktig finansiering till kvinno-, tjej- och transjourer samt andra organisationer som arbetar mot våld.
- Genomföra ett kunskapslyft om våld i unga relationer för vuxna som arbetar med ungdomar.

Föräldrastöd

En viktig del i att förebygga kriminalitet och främja välmående är att bygga trygga familjer och ett gott föräldraskap. I det är kommunens föräldrastöd och andra verksamheter som erbjuds vid familjecentraler viktigt för många. Familjecentraler är en samverkansmodell som samlar flera viktiga verksamheter, som Mödra- och Barnhälsovård, Öppen förskola och Förebyggande socialtjänst, under ett och samma tak. För att ge tidiga insatser vill vi, i samarbete med Region Uppsala, skapa fler familjecentraler och utveckla deras arbete.

Miljöpartiet vill:

- Starta fler familjecentraler, både i staden och på landsbygden, för att stödja barnens utveckling och stärka föräldrars möjligheter att stötta sina barn.
- Bygga ut föräldrautbildningar och andra stödinsatser som ger föräldrar verktyg för ett tryggt och aktivt föräldraskap.
- Erbjuder riktat stöd till föräldrar som har svårigheter i sitt föräldraskap eller till barn som uppvisar riskbeteenden, så att tidiga insatser kan sättas in.

Hedersvåld

Hedersförtryck är ett allvarligt samhällsproblem som ska bekämpas med samma kraft som annan grov kriminalitet.

Vi ser att skolan har en viktig roll i det arbetet, eftersom många utsatta barn och unga finns där varje dag. För att kunna agera tidigt och effektivt krävs ett nära och strukturerat samarbete mellan skola, socialtjänst och polis.

Miljöpartiet vill:

- Säkerställa att alla elever får undervisning i jämställdhet och mänskliga rättigheter.
- Ge skolpersonal utbildning och verktyg för att upptäcka och bemöta elever som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck.

Hälsa

Vi vill att Uppsala ska vara en stad som främjar hälsa och välbefinnande för alla. Den fysiska hälsan följer ett mönster där människor med lägre inkomst, kortare utbildning eller otrygga levnadsförhållanden drabbas oftare av sjukdom och har kortare livslängd. Det finns tydliga skillnader i hälsa mellan olika socioekonomiska områden, vilket är djupt orättvist. Vi vill bryta ojämlikheten i hälsa och skapa förutsättningar för alla att må bra.

Ungdomar har lägre välbefinnande än befolkningen som helhet, enligt Folkhälsomyndigheten. Flickor har större risk att drabbas av psykisk ohälsa än pojkar. När det gäller stress till följd av skolarbete är tonårsflickor en utsatt grupp.

Elevhälsan, familjecentralerna och familjerådgivningen är centrala för att förebygga psykisk ohälsa och ge stöd i tid. Kommunen ska också aktivt främja fysisk hälsa genom att skapa miljöer som uppmuntrar till rörelse i vardagen genom trygga gång- och cykelvägar, tillgång till parker, natur- och idrottsanläggningar, samt satsningar på friskvård i skola och omsorg. Ren luft, grönska och låga bullernivåer verkar förebyggande och avlastar sjukvården.

Miljöpartiet vill:

- Främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa hos barn och unga genom ett ambitiöst förebyggande och främjande arbete.
- Stärka elevhälsan, familjecentraler och familjerådgivning för att tidigt upptäcka tecken på psykisk ohälsa och kunna sätta in stödinsatser.
- Ge stödgrupper möjlighet att göra hembesök så att personer som mår dåligt inte lämnas ensamma eller isolerade.
- Utbilda och stödja alla som arbetar med barn i att upptäcka tidiga tecken på psykisk ohälsa och att agera förebyggande, oavsett om problemen uppstår i hemmiljön eller i andra sammanhang.
- Stärka förutsättningarna för mer fysisk aktivitet under skoldagen och uppmuntra fler barn att cykla eller promenera till skolan och fritidsaktiviteter.
- Införa hälsoekonomiska modeller för att insatser ska vara effektiva.

Kultur, fritid och idrott

Kultur och skapande är en grundläggande del av att vara människa, och den fria kulturen är en av demokratins viktigaste byggstenar. Kultur formas av människor tillsammans, i samspel med varandra och genom impulser från det som finns runt omkring. Gamla och nya uttryck förenas och blir till något nytt. Kulturen står aldrig still.

Men trots kulturens centrala roll når den inte alltid alla. Många barn saknar tillgång till kulturaktiviteter som stärker självkänsla, kreativitet och social gemenskap. Initiativ som kulturskolans "El Sistema" med avgiftsfri undervisning visar att det går att nå barn som annars inte söker sig till kulturskolan. Men det behövs mer.

Kulturens roll för att bidra till hållbar utveckling och samhällsförändring ska aktivt främjas. Vi vill stärka kulturens roll för att bidra till stadsutveckling, identitetsskapande och social sammanhållning.

Idrotten är Sveriges största folkrörelse och spelar en viktig roll för folkhälsa, gemenskap och livskvalitet. Idag varierar tillgången till spontanidrott mellan olika delar av kommunen, och många områden saknar närliggande ytor för rörelse och lek. Behovet av bra anläggningar för motionsidrott är stort, både för vardagsmotion och organiserad verksamhet. Alla barn och unga har inte samma möjlighet att delta i idrottsaktiviteter, och flickors idrottande får fortfarande inte samma stöd som pojkars.

Vi vill att Uppsala ska vara en kommun där kultur och idrott är en given del av barns uppväxt och människors vardag, oavsett kön, bakgrund eller bostadsområde. Alla barn och unga ska ha likvärdig tillgång till kultur. De ska också ha rättvisa möjligheter att röra på sig, både i skolan och på fritiden. Idrottspolitikerna ska vara jämställd och inkluderande, och särskilda insatser ska göras för att stärka flickors och kvinnors deltagande. Kommunen ska investera i moderna och tillgängliga anläggningar för såväl kulturaktiviteter som organiserad idrott och vardagsmotion som stärker folkhälsan och skapar sociala mötesplatser.

Tillgången till fritidsaktiviteter är i dag ojämlik. Barn och unga från familjer med lägre inkomster eller boende i socioekonomiskt utsatta områden har sämre möjligheter att delta. Det beror framförallt på för höga kostnader, men också på begränsat utbud och för stora avstånd. Det riskerar att leda till ökade skillnader i hälsa, trygghet och skolresultat, och förstärker sociala klyftor.

En meningsfull fritid är rolig, social, lärorik och utvecklande och är ett av de bästa sätten att rusta barn för livet. Den stärker barns och ungas hälsa, trygghet och

framtidstro. Fritidsaktiviteter fungerar ofta som viktiga sociala mötesplatser där man får möjlighet att stärka sin självkänsla och utveckla goda relationer till kompisar och trygga vuxna. Meningsfulla aktiviteter förebygger ensamhet, psykisk ohälsa och riskbeteenden och ökar motivationen i skolan.

Miljöpartiet vill fortsätta att satsa på att alla barn ska ha lika möjligheter till en rik fritid. Initiativ som Allaktivitetshus, Uppsala summer zone, Fritidsbanken, Activity Zone och fritidsgårdar skapar därför ett viktigt inslag för att enkelt hitta gratis eller lågkostnadsaktiviteter inom idrott, kultur och skapande.

Konst och kultur

Politiken ska skapa goda förutsättningar för konst och kultur. Genom strategiska satsningar, finansiering och stöd ska konstnärer och andra kulturutövare ges stabila villkor, bra lokaler och väl fungerande infrastruktur. För att Uppsala ska fortsätta vara en stad för kulturen vill vi ta ett helhetsgrepp om tillgången till lokaler. Vi vill införa ett särskilt stöd för kulturlokaler och säkerställa att kulturaktörer har tillgång till kommunens scener och platser, som till exempel Uppsala Konsert och Kongress. Ett levande och hållbart kulturliv kräver också nära samspel mellan det fria kulturlivet, näringslivet och det offentliga. Vi vill stärka detta viktiga kulturella ekosystem av nätverk av biografer, gallerier, musik- och eventbolag, bokförlag, restauranger och andra aktörer som bidrar till den infrastruktur som konst och kultur verkar utifrån. Det är viktigt för att främja långsiktigt goda förutsättningar för Uppsalas kulturliv. Kulturpolitiken ska vara jämställd och jämlik, med fokus på att skapa förutsättningar och inte att styra innehållet.

Miljöpartiet vill:

- Höja stöden till det fria kulturlivet.
- Utveckla och stärka kulturens ekosystem.
- Stärka och utveckla Kulturlyftet.
- Införa ett hållbart och likvärdigt system för finansiering och tillgång till kulturlokaler, inklusive bättre nyttjande av skolor och kommunala lokaler för kultur och föreningsliv.
- Stärka möjligheterna till kulturutövande bland äldre.
- Värna 1 %-regeln för offentlig konst vid ny- och ombyggnationer för ett Uppsala där konsten fortsätter vara en naturlig del av det offentliga rummet.

- Utveckla en plattform för marknadsföring av kulturaktiviteter mot alla åldersgrupper. Webbplatsen "Kubik Uppsala" kan vara en modell att följa.
- Starta kulturbanker enligt samma princip som fritidsbankerna för att kunna låna utrustning för kulturutövning.
- Ge stöd till föreningar som driver återbruk, hantverk och gemensamma verkstäder, till exempel slöjdföreningar och Makerspace.
- Stärka samverkan mellan skola, kulturskola, föreningsliv, civilsamhälle och professionella kulturaktörer.
- Stärka tillgången till bra lokaler för kultur- och idrottsföreningarna och för andra föreningar verksamma på fritidsområdet.
- Göra fler bibliotek till meröppna, både i Uppsalas olika stadsdelar och på landsbygden.
- Upprätta ett minnesmonument vid rasbiologiska institutet som påminnelse om ett mörkt kapitel i vår historia.
- Upprätta ett minnesmonument vid Bollhuset, nuvarande Svandammshallarna.
- Stärka finansiering av studieförbunden och andra folkbildningsinstitut för att säkerställa deras demokratiska roll.
- Öka antalet replokaler i Uppsala.

Barn och ungas fritid

Miljöpartiet vill:

- Möjliggöra att alla barn har tillgång till en aktiv och meningsfull fritid. Det vill vi säkerställa med ett brett utbud av aktiviteter och fritidslotsar.
- Utveckla och utöka kulturskolan och naturskolan så att fler barn kan ta del av verksamheterna.
- Ordna kultur- och fritidsaktiviteter nära barnen, till exempel i skolans lokaler och i anslutning till skoldagen.
- Starta allaktivitetshus i flera skolor i olika stadsdelar och tätorter i kommunen.
- Stärka samråden med de nationella minoriteterna och stärka hänsyn till deras perspektiv i kommunens verksamheter.

- Säkerställa undervisning i alla nationella minoritetsspråk samt svenskt teckenspråk.

Idrott

Miljöpartiet vill:

- Främja jämställd tillgång i ungas idrott. Alla unga ska ha lika möjligheter till träning, lokaler och tider oavsett kön.
- Öka tillgänglighet och inkludering i idrotten. Anläggningar och verksamheter ska vara hbtqi-vänliga, erbjuda möjligheter för personer med NPF och andra funktionsnedsättningar, samt ge alla chans att börja idrotta oavsett ålder eller ekonomiska förutsättningar. Det ska vara lätt att fortsätta även om man inte vill "elitsatsa".
- Minska klyftor i fysisk aktivitet. Riktade insatser ska nå personer som idag är mindre fysiskt aktiva.
- Stärka utbildning och trygghet i idrotten. Mer stöd ska ges till utbildning av idrottsledare i inkludering. Det ska finnas separata omklädningsrum för ickebinära och ett system för rapportering av trakasserier ska utvecklas.
- Säkerställa jämställd finansiering och stöd inom elitidrott. Kommunen ska satsa lika mycket på mäns och kvinnors elitidrott, inklusive anläggningar och övrigt stöd, och verka för att Uppsala blir ett centrum för kvinnors elitidrott.
- Öka antalet rekreationsområden och göra dem mer tillgängliga, inklusive elljusspår och preparerade skidspår.
- Anlägga en vinteranläggning med nationell standard i Storsvreta, med fokus på skidskytte och skidåkning.
- Utöka antalet fritidsbanker.
- Underlätta hållbart resande till idrott och evenemang genom att bryta bilnormen, skapa bilfria zoner runt idrottsanläggningar, använda närhetsprincipen för tilldelning av lokaler samt stärka möjligheten att förvara utrustning mellan träningspass.
- Skapa fler utegym.
- Investera i skyddsåtgärder på kommunens konstgräsplaner för att minimera spridning av mikroplaster och fasa ut användningen av mikroplastgranulat.

Jämställdhet

Sverige är ett av världens mest jämställda länder, men det finns fortfarande en strukturell ojämställdhet i vårt samhälle. Kvinnor har lägre inkomster, är sjukskrivna oftare och utsätts i högre grad för våld i nära relationer. Lönegapet mellan män och kvinnor har nästan halverats sedan år 2000, men är fortfarande betydande. Det beror på att kvinnors arbete systematiskt värderas lägre än mäns, vilket märks framför allt i jämförelser mellan kvinnodominerade respektive mansdominerade yrken. Kvinnor tar ett större ansvar för obetalt hemarbete, särskilt i samband med första barnet.

Miljöpartiet vill arbeta för att öka jämställdheten, både på arbetsmarknaden och i hemmet. Vi vill se bättre arbetsvillkor i kvinnodominerade branscher som exempelvis omsorgen och skolan. Här kan kommunen som arbetsgivare göra mycket för att fler kvinnor ska orka och vilja arbeta kvar i de välfärdsyrken som är helt avgörande för att samhället ska fungera.

Mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck är allvarliga jämställdhetsproblem som kräver krafttag. Ingen kvinna ska utsättas för våld. Våld måste förebyggas innan det uppstår och bekämpas när det sker. Ansvar för våldet ligger alltid hos den som utövar det.

Historiskt har arbetet mot mäns våld mot kvinnor i stor utsträckning burits av kvinno- och tjejjourer som på ideell grund stöttat och hjälpt utsatta kvinnor. Dessa kvinnor har gjort hjälteinsatser och räddat liv varje dag. Vi ser att kommunen inte kan klara att stoppa mäns våld mot kvinnor utan de organisationer som arbetat mot det i decennier. För att effektivt motverka mäns våld mot kvinnor är det avgörande att kommunen samarbetar med de organisationer som har arbetat med frågan i många år.

Miljöpartiet vill:

- Stödja jämställda föräldraskap genom satsningar på familjecentraler och föräldrautbildningar.
- Införa en integrerad jämställdhetsgranskning av kommunens budget för att synliggöra och åtgärda systematisk snedfördelning.
- Säkerställa en jämställd löneutveckling och aktivt motverka strukturella löneskillnader mellan män och kvinnor.

Äldre och funktionsrätt

Uppsala ska vara en kommun för alla. Äldre och personer med funktionsnedsättningar ska kunna leva ett tryggt, aktivt och meningsfullt liv med

lika god möjlighet som någon annan att göra egna val, delta i samhället och få stöd på sina villkor. Arbetet med att bättre tillgängliggöra hela vår kommun ska utvecklas och ges prioritet. Oavsett bakgrund eller behov ska kommunen finnas där och ge ett pålitligt stöd för hälsa, gemenskap och livskvalitet.

Kommunen ska värna om alla aspekter av hälsa i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet. Utöver fysisk och psykisk hälsa ska även social och existentiell hälsa prioriteras. Alla i Uppsala ska känna att man är behövd och ha ett meningsfullt socialt liv, där kvantitet inte får vägas över kvalitet.

Vi lever idag längre och kan vara aktiva högre upp i åldrarna än tidigare generationer. Att fler får njuta av pension, barnbarn och livets glädjeämnen är mycket positivt. Högre ålder medför också ökade hälsoutmaningar. Äldre ska kunna få vård och stöd utan att förlora frihet, integritet eller möjligheten till social samvaro. Hemtjänst och äldreomsorg ska hålla hög kvalitet, ta hänsyn till individens önskemål och skapa trygghet.

Funktionsrätt är mänskliga rättigheter. Ett av det absolut viktigaste som har hänt friheten de senaste decennierna i Sverige är LSS-lagstiftningen. Den säger att personer med funktionsnedsättning ska vara fria att leva sina liv som alla andra. LSS urholkas just nu. Människor som har stora behov av hjälp och stöd får inte det som de har fått tidigare. Det här är ett problem både här i Uppsala men också i hela Sverige. I kommunen så ska vi se till att vi ger stöd på rätt sätt till de som har rätt till det.

Idag kan de som har hemtjänst hamna mellan kommunens och regionens ansvarsområden, vilket gör att helhetsansvaret brister. Många upplever också att det är svårt att få rehabilitering vid långvarig skada eller funktionsnedsättning, trots att rehabilitering både stärker hälsan och förebygger nya problem.

I ett alltmer digitaliserat samhälle riskerar äldre och personer med funktionsnedsättning att hamna i digitalt utanförskap på grund av bristande tillgång till digitala verktyg, kunskap och stöd.

Äldre och personer med funktionsnedsättningar har värdefulla erfarenheter som samhället behöver. Vi vill stärka deras möjligheter till demokratiskt deltagande, särskilt för de vars ork börjar tryta, så att de kan fortsätta bidra till samhällsutvecklingen.

Tillgänglighetsarbetet ska ingå i hela kedjan av planering och byggande av fysiska miljöer, i såväl offentliga utrymmen inomhus och utomhus som i byggandet av nya bostäder. Kulturarvet tillhör den som sitter i rullstol lika mycket som den som kan kliva över trösklar och därför bör också äldre kulturbebyggelse tillgänglighetsanpassas, dock med hänsyn till kulturskydd.

Vi tycker att det är viktigt att äldre och personer med funktionsnedsättningar har valfrihet när de gäller sin omsorg, men vi vill inte ha vinstintressen i välfärden. Vi lägger stor vikt vid att den enskilde ska få sina önskemål tillgodosedda i äldre- och LSS-omsorgen, och ser idéburna aktörer som en viktig resurs i det sammanhanget. De idéburna utförarna bidrar med både hög kvalitet och variation i utbudet, utan att skattepengar försvinner i vinstutdelningar. Vi vill stärka samarbetet med dem för att få så kvalitativt stöd, vård och omsorg som möjligt, som dessutom är kostnadseffektiv.

Sänkt arbetstid är en viktig nyckel för att fler ska orka längre. Medarbetarna behöver få ett starkare mandat och ökat inflytande över sin egen arbetssituation och över hur arbetet organiseras. Det stärker yrkesstoltheten och nöjdheten hos de anställda, och leder till bättre kvalitet i omsorgen. Kommunen ska vara föregångare i detta område.

Vi vill att andelen personal med medicinsk utbildning ökar och att samarbetet med regionen i äldreomsorgsfrågor ska stärkas.

Arbetsförhållanden i äldreomsorgen

Miljöpartiet vill:

- Sänka arbetstiden för brukarnära personal.
- Öka personalkontinuiteten genom fler fast anställda och bättre arbetsvillkor.
- Erbjud brukarnära personal utan medicinsk utbildning möjlighet att gå undersköterskeutbildning och säkerställa att arbetsledare inom äldreomsorg och hemtjänst har medicinsk utbildning.
- Utöka arbetet med tillitsbaserad styrning, bland annat genom att värna och vidareutveckla projekt Ramtid och utreda liknande initiativ.
- Stärka samarbetet med idéburna aktörer inom äldre- och funktionsrättsomsorgen för att säkerställa kvalitativ och kostnadseffektiv vård.

Vård, omsorg och social hälsa

Miljöpartiet vill:

- Öka takten i införandet av rehabiliterande äldreomsorg. För att bryta negativa spiraler ska rehabilitering ske i ett tidigt skede i omvårdnadsinsatser.

- Stärka samverkan mellan nämnd, föreningsliv och brukare inom socialpsykiatri.
- Stärka samordningen av aktiviteter mellan service- och gruppboheter för att erbjuda meningsfulla aktiviteter och motverka social isolering och upplevd ensamhet.
- Minska den sociala isoleringen och upplevd ensamhet genom meningsfulla aktiviteter.
- Skapa träffpunkter för personer med psykiska funktionsnedsättningar eller beroendeproblematik.
- Säkerställa att äldre kan välja mat och dryck av hög kvalitet.
- Säkerställa att personal i gruppboheter har god kompetens kring näringsrik kost samt att den mat som serveras i kommunala verksamheter följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer.
- Utveckla arbetet med relationer, sexualkunskap och samtycke genom kompetensutveckling och bestående verksamhet riktad mot brukare.
- Utredda hur omsorgen ska utvecklas med hänsyn till klimatförändringar.
- Säkerställa att asylsökande och papperslösa erbjuds omvårdnad på samma villkor som folkbokförda medborgare.
- Minska avståndet mellan kommun och region genom effektiva samarbetsformer. Kommunen ska ha ett helhetsansvar och säkerställa att brukare når fram till den regionala hälso- och sjukvården. Det är viktigt att den kommunala verksamheten kan anpassa sig och föra en god dialog med regionen angående brukarens hälso- och sjukvård.

Myndighet

Miljöpartiet vill:

- Att Uppsala kommun endast i undantagsfall ska överklaga för individen gynnande domstolsbeslut.
- Premiera LSS-beslut där insatser anses kunna ges enligt både SoL och LSS.
- Motverka urholkningen av LSS-lagstiftningen genom att säkerställa att beslutsfattande utgår från lagens intentioner och att juridiskt handlingsutrymme används till individens fördel.

Demokrati och tillgänglighet

Miljöpartiet vill:

- Bevaka kvaliteten i färdtjänsten i nära dialog med brukare och verka för att färdtjänsten kan användas också för resor i regionen.
- Sänka kostnaden för färdtjänst till samma nivå som kollektivtrafiken. Alla med färdtjänstkort ska dessutom fritt kunna ta med en medpassagerare i kollektivtrafiken.
- Öka samarbetet med brukarorganisationer för att skapa en välfungerande och effektiv färdtjänst.
- Stärka möjligheten för äldre och personer med funktionsnedsättningar att få vård på sitt modersmål, inklusive nationella minoritetsspråk. Det stärker förutsättningarna för bättre vård på alla äldres och funktionsnedsattas villkor.
- Säkerställa att internet och digitala banktjänster inte blir ett krav för kommunal service och att alternativa kanaler såsom telefon eller reception erbjuds.
- Stödja insatser mot digitalt utanförskap, såsom Funk-IT, och inrätta en IT-stuga för ovana användare. Kommunens digitala tjänster ska utformas med tillgänglighet och funktionshinderperspektiv som grund.
- Stöd och tillgänglighet ska anpassas för kognitiva-, motoriska-, neuropsykiatriska-, syn- och andra funktionsnedsättningar.
- Ledsagning ska ges av personer som fått den introduktion eller utbildning som behövs för att på ett tryggt sätt kunna ledsaga synskadade och andra personer med funktionsnedsättning.

Bostad, sysselsättning och meningsfull verksamhet

Miljöpartiet vill:

- Kraftigt öka byggandet av både LSS-gruppboendestäder och seniorboendestäder i hela kommunen.
- Värna om vård- och omsorgsboenden på landsbygden för att äldre ska kunna bo kvar nära sin tidigare bostad.
- Utveckla den dagliga verksamheten för personer med funktionsnedsättning.

- Säkerställa meningsfulla praktikplatser och arbetsplatsförlagda läranden (APL) för elever på anpassad skola.
- Stärka lågtröskelverksamheter och förebyggande insatser utan individuell behovsprövning, däribland kontaktpersonsliknande insatser.
- Säkerställa tillgången till anpassade arbetsplatser så att personer med funktionsnedsättning ska ha en möjlighet att få anställning inom kommunen. Steget ut till arbetslivet ska vara litet och det ska finnas en bredd av tjänster inom kommunen som är anpassade till olika former av funktionssätt.
- Tillgänglighetsarbetet ska ingå i hela kedjan av planering och byggande av studentbostäder.

Kultur, fritid och fysisk aktivitet

Miljöpartiet vill:

- Säkerställa att äldre har tillgång till kulturevenemang, i synnerhet på särskilda boenden.
- Öka tillgången på och tillgängligheten till kultur- och fritidsaktiviteter för personer med funktionsnedsättning.
- Införa ett friskvårds- och aktivitetskort till personer i daglig verksamhet, personer med service- eller gruppboende och personer med försörjningsstöd, som ger fri tillgång till utvalda kommunala kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter.
- Verka för att anpassade cyklar ska vara bidragsberättigade och ha särskild parkering.
- Underlätta för individen att söka hjälpmedel med förbättrad samverkan och ansvarsövergång mellan region och kommun.
- Stödja alla olika föreningar i föreningslivet i deras riktade arbete tillsammans med äldre och personer med funktionsnedsättning.
- Ge tillgång till fritidshjälpmedel anpassade till individens kropp.

Hbtqi

Det är en mänsklig rättighet att få leva som den man är, oavsett könsidentitet, könsuttryck eller sexualitet. Hbtqi-personer löper större risk att utsättas för fördomar, diskriminering och okunskap. Särskilt unga hbtqi-personer lider i högre

utsträckning av psykisk ohälsa, och många saknar trygga och tillgängliga mötesplatser där de kan känna gemenskap och stöd. Det gäller också hbtqi-personer med funktionsnedsättning, som ofta möter dubbla hinder. Äldre hbtqi-personer har färre sociala sammanhang och sämre hälsa än andra äldre. Diskriminering förekommer även i arbetslivet. Hbtqi-personer, särskilt transpersoner, har i genomsnitt svårare att få jobb och lägre inkomst. Trots politiska framsteg på nationell nivå har samhällsdebatten om hbtqi-personers rättigheter blivit hårdare, och hatbrott samt trakasserier mot dessa grupper har ökat. Kommuner har ett viktigt ansvar för att motverka denna utveckling och för att skapa trygghet och likabehandling i alla delar av samhällslivet.

Miljöpartiet vill att Uppsala ska vara en kommun där alla kan leva öppet och tryggt som den man är. Hbtqi-personer ska känna sig inkluderade i skolor, på arbetsplatser, i vården och i mötet med kommunen. Vi vill att könsnormer bryts så att ingen ska känna sig exkluderad på grund av sin sexualitet eller sitt könsuttryck i kontakt med kommunens verksamheter. Det arbetet ska börja tidigt, redan i skolans värdegrundsarbete och i gymnasievalet, där könsstereotypa mönster ska motverkas. Kommunen ska arbeta aktivt mot diskriminering och hatbrott, och hbtqi-kompetens ska genomsyra alla kommunala verksamheter, från socialtjänst till vård och skola.

Trygga mötesplatser och starka samarbeten med civilsamhällets organisationer är avgörande för att skapa gemenskap och förebygga psykisk ohälsa. Ett inkluderande Uppsala där alla har samma rättigheter, möjligheter och trygghet, är ett bättre Uppsala.

Miljöpartiet vill:

- Hbtq-diplomera alla kommunens verksamheter och ge personalen rätt förutsättningar att möta människor med olika bakgrund och identitet.
- Säkerställa könsneutrala omklädningsrum och toaletter i alla kommunala verksamheter.
- Ge elevhälsan stärkt fokus på hbtqi-personer i riskzonen för psykisk ohälsa.
- Stödja föreningar i Uppsala att arbeta med hbtqi-frågor och jämställdhet, och säkerställa att alla känner sig välkomna.

Integration

Allt fler människor är idag på flykt i världen. Krig och klimatförändringar skapar ett stort och många gånger ofattbart lidande. Sveriges förmåga och vilja att ta emot människor på flykt och ge dem en värdig etablering är otillräcklig. Neddragningar på integrationsinsatser, folkbildning och stöd till civilsamhället har försvagat det

arbete som bygger gemenskap, språk och tillit. Bristen på fungerande mottagande och samordning riskerar att fördjupa utanförskap och misstro både hos dem som söker en framtid här och hos dem som redan bor i landet.

Miljöpartiet vill att Uppsala ska vara en kommun som bejakar mångfald och står upp för medmännisklighet, solidaritet och humanitet. Vår vision är en värld där människor kan flytta men ingen tvingas fly, och där den som söker skydd möts med värme, respekt och ges möjlighet att skapa ett nytt liv. Uppsala ska ha ett välfungerande och rättssäkert mottagande som snabbt kan skalas upp vid behov, med särskild omsorg för barnfamiljer och ensamkommande barn. Kommunen ska erbjuda god språkundervisning, praktik och utbildning som leder till arbete och delaktighet i samhället. Samarbete med civilsamhället, föreningar och utbildningsaktörer är avgörande för en lyckad integration. Integration handlar om ömsesidig anpassning. Alla Uppsalabor behöver fler tillfällen att lära av andra kulturer eller samhällssystem.

Miljöpartiet vill:

- Bibehålla och stärka kommunens kompetens och beredskap för ett bra mottagande av flyktingar och arbetskraftsinvandrare, med fokus på trygghet, boende och etablering.
- Garantera trygghet och stabilitet för barnfamiljer och ensamkommande barn med långsiktiga boendelösningar, snabb inlussning i skolan och ett starkt suicidpreventivt arbete.
- Erbjud språkutbildning och utbildningsvägar som leder till arbete och delaktighet i samhället. Språkutbildning ska i möjligaste mån kopplas till praktik eller arbete, och yrkesutbildningar ska samordnas med lokala arbetsgivare för att möta arbetsmarknadens behov.
- Utveckla SFI-undervisning på familjecentraler i fler stadsdelar, till exempel i Sävja och Stenhagen.
- Stärka samarbetet med frivilligorganisationer och civilsamhället. Kommunen ska ha tydliga och långsiktiga former för samverkan med ideella aktörer i mottagande och integration.

Demokrati

Demokrati är grunden för allas likvärdiga delaktighet i samhället och en grundläggande princip för vårt statskick. Demokrati ger oss makt att påverka och skyddar mot maktmissbruk. Det är en viktig grund för att motverka orättvisor och förtryck. Vi ser idag hur demokratin utmanas och försvagas, både globalt och lokalt. Auktoritära rörelser växer, hat och hot mot förtroendevalda ökar, och tilliten

till samhällsinstitutioner minskar. Det är en utveckling som måste bekämpas med kraft.

I Uppsala finns tecken på ett växande demokratiskt utanförskap med minskat deltagande i val och samhällsbeslut. Det måste vi ta på allvar. När människor inte känner att deras röst spelar roll ökar risken för misstro, polarisering och populism. Digitaliseringen har dessutom öppnat för nya nivåer av desinformation och påverkan, vilket kraftigt försvårar det öppna och respektfulla samtalet.

Miljöpartiet vill bygga ett samhälle där alla känner delaktighet och ansvar. Kommuninvånarna ska ha goda möjligheter att komma med förslag och påverka beslut. Barns och ungas demokratiska inflytande bör stärkas. Arbetet med elevkårer och elevråd i skolorna är särskilt viktigt.

Miljöpartiet vill:

- Utveckla arbetet med medborgardialoger och medborgarbudget, särskilt för boende på landsbygden, med större resurser avsatta till projekt som finansieras via medborgarbudgetering.
- Involvera medborgare tidigt i beslutsprocesser och införa ett system för medborgarförslag.
- Öka samverkan med ideella föreningar i beslutsprocesser för att ta tillvara deras sakkunskap och stärka demokratin.
- Förbättra kommunens felanmälan så att den som anmäler får snabb återkoppling och kan följa statusen för sitt ärende. Kommunen ska förvalta lokaler, parker och infrastruktur så att fel åtgärdas utan onödiga dröjsmål.
- Säkerställa att kommunen delar öppna data i alla verksamheter där det är lämpligt.
- Stärka dialogen med elevkårer och elevråd för att främja barns och ungas inflytande.
- Ge valnämnden ett tydligt uppdrag att arbeta för ökat valdeltagande bland personer med funktionsnedsättning och för grupper som är underrepresenterade i valdeltagandet, och se över hur den kommunala demokratin kan göras mer tillgänglig.
- Studieförbunden är centrala för den lokala demokratin och vi vill stärka deras finansiering.
- Införa kommunalt medborgarinitiativ.

Kommunens ekonomi

Kommunen står inför en ekonomisk utmaning. Stora investeringar kommer att behöva göras under de kommande åren för att genomföra klimat- och hållbarhetsomställningen. När Uppsala växer ökar dessutom behovet av bostäder, äldreomsorg och infrastruktur.

Uppsala kommun har en god och välskött ekonomi, något vi gröna kan känna stolthet över då vi varit med och styrt kommunen under de senaste mandatperioderna. Det är viktigt att kommunens ekonomi är fortsatt hållbar både på kort och lång sikt. Låneskulden ska inte öka på ett ohållbart sätt. En hållbar ekonomi kräver framförhållning, prioriteringar och ansvar.

Vi vill att kommunens ekonomi ska vara ett verktyg för att bygga ett jämlikt, klimatsmart och tryggt samhälle. Att förena ekonomiskt ansvar med social och ekologisk hållbarhet är grunden för en grön ekonomi.

Miljöpartiet vill:

- Säkerställa att kommunens klimatbudget är en integrerad och styrande del av kommunens budget.
- Vid prioritering av investeringar ska kommunen ha särskilt fokus på klimatbudgeten. Under mandatperioden vill vi genomföra betydande klimatinvesteringar för att minska utsläppen och nå Uppsalas klimatmål.